

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

№ _____

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

9

YANVAR-SENTYABR

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 9
16 oktyabr 2019-cu il**

2019-cu İLİN YANVAR-SENTYABR AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 58,5 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,5 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 3,5 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,1 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 42,5 faizi sənayedə, 10,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,2 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 6,1 faizi tikintidə, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 15,7 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 8,9 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 5910,1 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında 34,7 milyard manatlıq və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,7 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 15,6 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 69,9 faizi mədənçıxarma sektorunda, 25,2 faizi emal sektorunda, 4,2 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,7 faizi

isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda neft hasilatı 2,8 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 29,3 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 99,0 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 78,1 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 78,5 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 77,2 faiz, içkilərin istehsalı 40,4 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 39,2 faiz, mebel istehsalı 29,5 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 28,2 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 26,1 faiz, kağız və karton istehsalı 25,0 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 20,6 faiz, qida məhsullarının istehsalı 15,1 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 12,6 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 11,8 faiz, geyim istehsalı 10,6 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 4,2 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 1,8 faiz artmış, neft məhsullarının istehsalı 1,0 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 8,5 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 11,9 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 14,6 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 25,2 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı isə 32,2 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 2,5 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 7,4 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 oktyabr 2019-cu il vəziyyətinə 529,8 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Hazırda **kənd təsərrüfatı** bitkilərinin yığımı davam edir. Oktyabr ayının 1-nə kimi dənlilərin və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) 1039,5 min hektar əkin sahəsinin 1034,3 min hektarı biçilmiş və həmin sahələrdən 3236,1 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz çox məhsul

götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektardan 31,3 sentner məhsul yığılmışdır. Bundan əlavə, 23,5 min hektar dən üçün qarğıdalı sahəsindən 149,8 min ton məhsul yığılmış, hər hektardan orta hesabla 63,8 sentner qarğıdalı dənə götürülmüşdür. Qarğıdalı dənə nəzərə alınmaqla ölkə üzrə taxıl istehsalı 3385,9 min ton olmuşdur.

Oktyabr ayının 1-nə kimi sahələrdən 1443,3 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,2 faiz çox tərəvəz, 939,7 min ton (10,2 faiz çox) kartof, 445,1 min ton (12,4 faiz çox) bostan məhsulları, 656,8 min ton (11,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 165,4 min ton (48,8 faiz çox) üzüm, 647,5 ton (12,1 faiz az) yaşıl çay yarpağı, 33,7 min ton (41,1 faiz çox) günəbaxan, 67,6 min ton (59,7 faiz az) şəkər çuğunduru, 76,8 min ton (75,4 faiz çox) pambıq və 4,3 min ton (10,7 faiz çox) tütün yığılmışdır.

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 2669,4 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1284,0 min baş inək və camış, 8451,9 min baş qoyun və keçi mövcud olmuşdur. 2018-ci il oktyabrın 1-nə nisbətən iribuynuzlu mal-qaranın sayı 17,1 min baş (0,6 faiz), o cümlədən inək və camışların sayı 7,0 min baş (0,5 faiz), qoyun və keçilərin sayı 97,5 min baş (1,1 faiz) azalmışdır.

Keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-sentyabr aylarında diri çəkiddə ət istehsalı 2,9 faiz artaraq 375,5 min ton, süd istehsalı 1,5 faiz artaraq 1574,0 min ton, yumurta istehsalı 7,0 faiz artaraq 1386,1 milyon ədəd və yun istehsalı 1,4 faiz artaraq 15,8 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 643,7 ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,3 faiz çox barama istehsal olunmuşdur.

2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 7,1 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsullarının istehsalı 11,0 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalı isə 3,1 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əsas kapitala 10146,2 milyon manat məbləğində, yaxud 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,9 faiz az vəsait yönəldilmişdir. Bu

azalma neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların azalması ilə bağlı olmuş, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 8,9 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 6635,0 milyon manatı və ya 65,4 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 2541,6 milyon manatı (25,0 faizi) xidmət sahələrinə, 969,6 milyon manatı (9,6 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin 7255,9 milyon manatını və ya 71,5 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin 6772,3 milyon manatı və ya 66,7 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında 172,5 milyon ton yük, 1487,4 milyon sərnişin daşınmışdır. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 1,6 faiz, sərnişin daşınması isə 2,1 faiz artmışdır. Yüklərin 65,7 faizi avtomobil, 25,3 faizi boru kəməri, 6,3 faizi dəmir yolu, 2,6 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 88,3 faizi avtomobil, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 1580,3 milyon manatlıq xidmətlərin 72,6 faizi əhaliyə aid olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi dəyər ifadəsində 16,4 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,1 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 27577,4 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 6570,8 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,0 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 2,1 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 13947,1 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları, 13630,3 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri də nəzərə alınmaqla 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 22340,7 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 12958,8 milyon dollarını və ya 58,0 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 9381,9 milyon dollarını (42,0 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 3576,9 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 10,1 faiz, real ifadədə isə 3,2 faiz, o cümlədən idxal 8,0 faiz, ixrac 0,8 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 16,8 faiz, real ifadədə isə 12,2 faiz artaraq 1277,4 milyon dollar təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri** 2,6 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri 3,5 faiz, qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri 1,3 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri isə 2,4 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında muzzla işləyənlərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,9 faiz artaraq 589,3 manat təşkil etmişdir.

2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 6,7 faiz artaraq 42,2 milyard manat təşkil etmişdir.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında **dövlət büdcəsinə** 16871,2 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 16690,6 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 180,6 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2019-cu il sentyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 13865,5 milyon manat

təşkil etmiş, onun 11272,1 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 10,8 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2019-cu il sentyabr ayının 1-nə 8561,8 milyon manat təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya – 1,91 manata, 100 Rusiya rubluna – 2,61 manata bərabər olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **əhalinin sayı** 53894 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2019-cu il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə 10035351 nəfərə çatmışdır.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2019-cu ilin yanvar- sentyabr ayları, faktiki	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	58 464,2	102,5	100,8
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	35 504,5	103,5	101,0
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	5 910,1	101,6	100,0
Sənaye məhsulu, milyon manat	34 663,7	101,7	102,0
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	8 309,8	115,6	110,8
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	10 146,2	98,1	88,5
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	6 346,8	108,9	120,2
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	1 213,2	110,6	124,4
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	6 273,8	107,1	104,3
o cümlədən: bitkiçilik	3 307,3	111,0	105,8
heyvandarlıq	2 966,5	103,1	102,7
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	172,5	101,6	101,3
Nəqliyyat sektorunda sərnəşin daşınması, milyon sərnəşin	1 487,4	102,1	101,3
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	1 580,3	116,4	107,7
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	27 577,4	103,0	102,7
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	6 570,8	102,1	102,6
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	16 871,2	104,7	133,7
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	16 690,6	106,5	122,5
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	180,6	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	42 202,7	106,7	109,1
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	4 266,2	105,8	108,1

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2019-cu il 01 sentyabr vəziyyətinə, milyon manat	8 561,8	106,7	116,3
Kredit qoyuluşları, 2019-cu il 01 sentyabr vəziyyətinə, milyon manat	13 865,5	112,7	99,4
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	1 491,3	84,1	97,2
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	589,3*	108,9**	103,1***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	102,6	102,6
Əhalinin sayı, 2019-cu il 01 sentyabr vəziyyətinə, min nəfər	10 035,4	100,9	100,8
Xarici ticarət dövriyyəsi¹⁾, mln. ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	22 340,7*	110,1**	134,9***
müqayisəli qiymətlərlə	x	103,2**	100,2***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	12 958,8*	96,6**	137,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	100,8**	101,0***
ondan qeyri neft-qaz ixracı			
faktiki qiymətlərlə	1 277,4*	116,8**	113,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	112,2**	104,0***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	9 381,9*	136,7**	129,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	108,0**	98,8***

Qeyd:

* 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları

** 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən.

*** 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən.

¹⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul

2019-cu ilin doqquz ayında ölkənin ümumi daxili məhsulu əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,5 faiz artaraq 58464,2 milyon manat təşkil etmişdir.

İqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 3,5 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,1 faiz artmışdır.

Bu dövrdə tikinti sektoru istisna olmaqla, iqtisadiyyatın bütün sahələrində istehsalın artımı müşahidə edilmişdir. İnformasiya və rabitə sahələrində əlavə dəyər 16,4 faiz, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində 7,1 faiz, turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrində 4,9 faiz, ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri sahələrində 3,0 faiz, sənayedə 2,5 faiz, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində 1,3 faiz, digər xidmət sahələrində 2,2 faiz artmış, tikintidə isə 5,6 faiz azalmışdır.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 5910,1 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-sentyabr		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
	2019	2018*	
Ümumi Daxili Məhsul	58464,2	57766,2	102,5
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	3639,1	3277,5	107,1
Sənaye	24855,6	26337,4	102,5
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	21209,0	22996,7	101,1
emal sənayesi	2975,0	2683,2	113,7
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	562,5	554,2	102,5
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	109,1	103,3	107,4
Tikinti	3591,8	3733,9	94,4
Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri	5858,4	5554,5	103,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	3667,6	3666,2	101,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1449,2	1362,1	104,9
İnformasiya və rabitə	1044,0	896,6	116,4
Digər sahələr	9162,8	8304,7	102,2
Məhsula və idxala xalis vergilər	5195,7	4633,3	102,8
ÜDM-in deflyatoru	98,8	x	x

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövrün yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

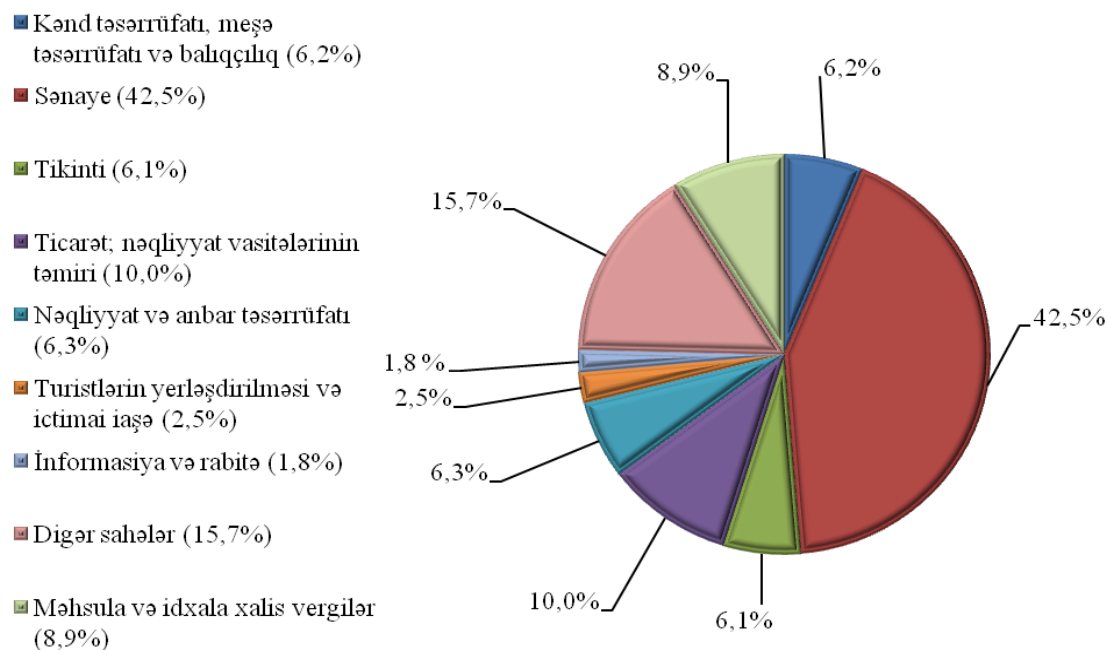
milyon manat

	Yanvar-sentyabr		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
	2019	2018*	
Ümumi Daxili Məhsul	58464,2	57766,2	102,5
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	22959,7	24760,1	101,1
qeyri neft-qaz sektoru	35504,5	33006,1	103,5

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövrün yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

Sənaye

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 1,7 faiz artaraq 34,7 milyard manat təşkil etmişdir. Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda istehsal əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 15,6 faiz artmış, neft-qaz sektorunda isə ötən ilin səviyyəsində olmuşdur. Sənaye məhsulunun 69,9 faizi mədənçıxarma, 25,2 faizi emal, 4,2 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,7 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 82,2 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 89,2 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 10,8 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

**Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
<u>2018-ci il</u>		
Yanvar	102,6	101,5
Fevral	89,9	101,4
Mart	104,9	102,0
Aprel	98,8	100,9
May	110,8	100,7
İyun	100,6	101,0
İyul	95,4	100,7
Avqust	99,5	101,9
Sentyabr	94,1	102,0
Oktyabr	95,3	101,5
Noyabr	106,9	101,4
Dekabr	103,8	101,5
<u>2019-cu il</u>		
Yanvar	104,4	103,4
Fevral	92,1	104,6
Mart	103,1	104,4
Aprel	90,7	102,2

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
May	118,1	102,2
İyun	99,2	101,8
İyul	99,3	102,2
Avqust	95,8	102,0
Sentyabr	92,0	101,7

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı 38,2 faiz, istehsal vasitələrinin istehsalı 25,7 faiz, qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı 15,5 faiz, aralıq istehlak məhsullarının istehsalı 2,0 faiz, enerji məhsullarının istehsalı isə 0,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 5

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye – cəmi	99,4	101,7
Aralıq istehlak məhsullarının istehsalı	111,9	102,0
Uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı	131,5	138,2
Qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı	119,0	115,5
İstehsal vasitələrinin istehsalı	145,9	125,7
Enerji məhsullarının istehsalı	96,3	100,9

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 oktyabr 2019-cu il vəziyyətinə 529,8 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 0,5 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, 51,5 faizi Bakı, 13,2 faizi Gəncə, 5,3 faizi Sumqayıt, 4,0 faizi

Şirvan, 0,2 faizi Mingəçevir şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 79,0 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 24,2 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən 0,1 faiz artmışdır.

Sahənin əsas məhsulu olan xam neftin əmtəlik hasilatı 28,1 milyon ton, əmtəlik təbii qazın hasilatı isə 17,9 milyard kub metr təşkil etmişdir. Neft hasilatı 2,8 faiz azalmış, qaz hasilatı isə 29,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 6

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	28216,2	97,3	228,3
ondan əmtəlik	28147,4	97,2	228,3
Təbii qaz, milyon kub metr	25981,7	116,8	-
ondan əmtəlik	17892,6	129,3	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis filizləri və konsentratları, ton	1483,1	140,0	225,6
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	5650,8	115,1	258,3
o cümlədən :			
qızıl	2780,7	108,5	186,9
gümüş	2870,1	122,4	71,4

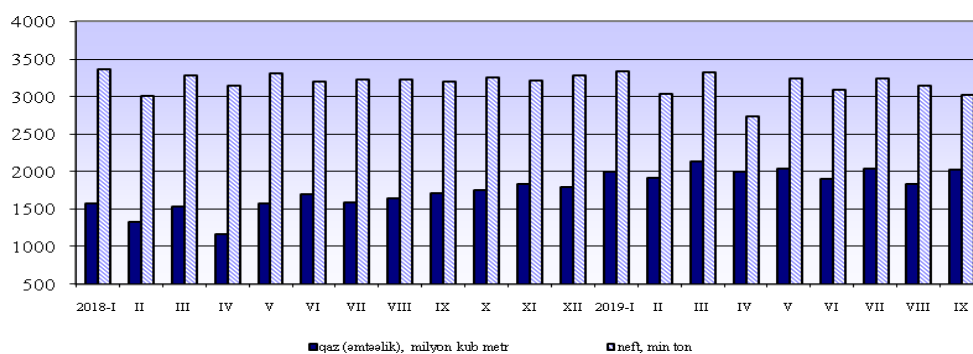
REAL SEKTOR

... ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Mədəncixarma sənayesinin digər məhsulları			
Tikinti qumu, min ton	675,6	90,1	2,5
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	211,8	129,2	-
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı, min ton	654,5	52,0	12,6
Duz, min ton	54,3	114,4	0,2
Bentonit, min ton	185,9	120,1	188,0
ondan əmtəlik	171,2	118,8	188,0
Gips və anhidrit, min ton	239,4	122,3	26,7

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

Emal sənayesində yanvar-sentyabr aylarında 8749,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

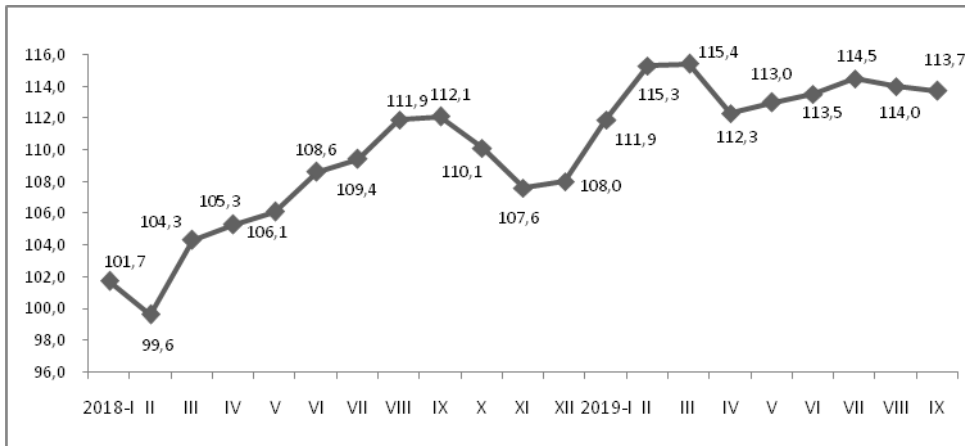
Cədvəl 7

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2018-ci il		
Yanvar	101,7	102,7
Yanvar-fevral	99,6	99,9
Yanvar-mart	104,3	106,9
Yanvar-aprel	105,3	108,0
Yanvar-may	106,1	109,0
Yanvar-iyun	108,6	111,8
Yanvar-iyul	109,4	113,7
Yanvar-avqust	111,9	114,2
Yanvar-sentyabr	112,1	113,5
Yanvar-oktyabr	110,1	112,5
Yanvar-noyabr	107,6	110,6
Yanvar-dekabr	108,0	110,8
2019-cu il		
Yanvar	111,9	120,3
Yanvar-fevral	115,3	122,6
Yanvar-mart	115,4	122,2
Yanvar-aprel	112,3	119,9
Yanvar-may	113,0	120,5
Yanvar-iyun	113,5	120,7
Yanvar-iyul	114,5	120,8
Yanvar-avqust	114,0	120,0
Yanvar-sentyabr	113,7	120,7

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 8

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, min manat*	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Emal sənayesi –cəmi	8749827,7	113,7
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	2534626,7	115,1
içki istehsalı	344497,7	140,4
tütün məmulatlarının istehsalı	111205,5	178,5
toxuculuq sənayesi	194220,3	139,2
geyim istehsalı	88422,0	110,6
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	15141,4	74,8
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	62959,8	199,0
kağız və karton istehsalı	77954,4	125,0
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	93204,4	111,8
neft məhsullarının istehsalı	2400939,4	99,0
kimya sənayesi	467763,8	120,6
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	2396,7	112,6
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	290389,9	126,1

...ardı

Fəaliyyət növlərinin adı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, min manat*	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
tikinti materiallarının istehsalı	580499,7	104,2
metallurgiya sənayesi	399092,1	85,4
hazır metal məmulatlarının istehsalı	176276,9	178,1
kompyuter, elektron və optik məhsulların istehsalı	54845,7	177,2
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	128448,6	91,5
maşın və avadanlıqların istehsalı	140170,5	101,8
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	74513,0	67,8
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	6989,9	88,1
mebellərin istehsalı	74727,6	129,5
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	58455,1	119,6
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	372086,6	128,2

*) ev təsərrüfatlarında sənaye məhsulu istehsalının, habelə hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkar kimi sənaye sahəsində fəaliyyət göstərənlərin işinin qiymətləndirilməsi də nəzərə alınmaqla

Əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə içki istehsalında 40,4 faiz, bütün məmulatlarının istehsalında 78,5 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 15,1 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

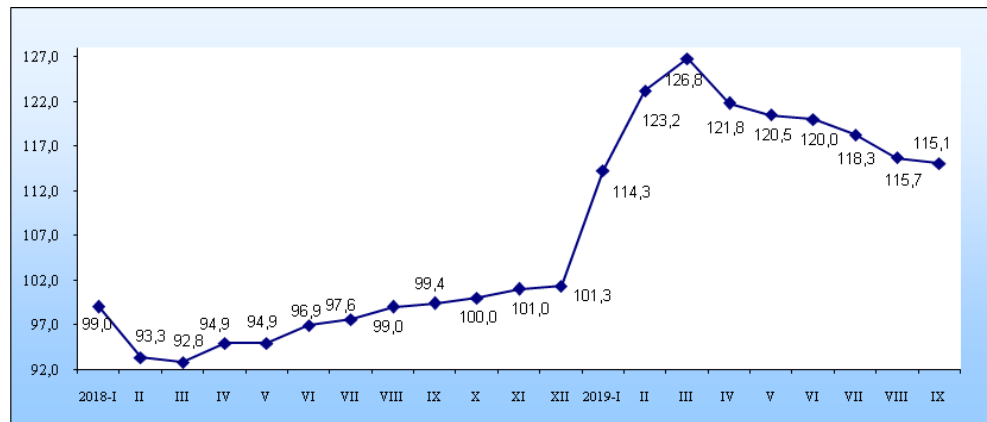
Bu sahələrin əsas məhsullarından qənd və şəkər tozu istehsalı 61,0 faiz, kolbasa məmulatları 46,0 faiz, qaymaq və xama istehsalı 22,2 faiz, cəm və marmeladların istehsalı 13,0 faiz, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 10,9 faiz artmışdır.

**Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının
istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulat- larının istehsalı
<u>2018-ci il</u>			
Yanvar	99,0	75,2	2,8 d.
Yanvar-fevral	93,3	81,0	3,4 d.
Yanvar-mart	92,8	96,9	2,8 d.
Yanvar-aprel	94,9	96,4	2,7 d.
Yanvar-may	94,9	95,5	2,6 d.
Yanvar-iyun	96,9	105,6	3,4 d.
Yanvar-iyul	97,6	109,0	2,9 d.
Yanvar-avqust	99,0	109,3	2,6 d.
Yanvar-sentyabr	99,4	111,4	2,5 d.
Yanvar-oktyabr	100,0	110,6	2,5 d.
Yanvar-noyabr	101,0	108,3	2,2 d.
Yanvar-dekabr	101,3	112,2	2,7 d.
<u>2019-cu il</u>			
Yanvar	114,3	148,9	66,5
Yanvar-fevral	123,2	163,4	67,9
Yanvar-mart	126,8	178,8	107,2
Yanvar-aprel	121,8	157,1	121,1
Yanvar-may	120,5	159,8	114,9
Yanvar-iyun	120,0	165,2	114,2
Yanvar-iyul	118,3	152,2	125,1
Yanvar-avqust	115,7	144,9	132,2
Yanvar-sentyabr	115,1	140,4	178,5

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində əsas məhsul növlərinin istehsalı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	5891,6	146,0	3,0
Qaymaq və xama, ton	4360,2	122,2	-
Pendir və kəsmik, ton	38160,7	101,9	47,4
Kərə yağı, ton	17727,0	100,3	9,8
Cem və marmeladlar, ton	63517,0	113,0	7608,9
Duru bitki yağları, ton	37744,6	102,9	754,9
Margarin, ton	33845,3	97,8	489,1
İnsanın qidalanması üçün yararlı olan duz, min ton	52,4	114,7	1,4
Qənd və şəkər tozu, min ton	213,9	161,0	14,3

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Çörək, min ton	942,3	101,7	-
İçki məhsulları			
Şampan şərabı, min dkl	0,5	41,7	3,1
Araq, min dkl	1345,2	3,5 d.	190,3
Brendi (konyak), min dkl	16,1	117,5	13,6
Üzüm şərabı, min dkl	446,4	42,2	1014,1
Pivə, min dkl	4144,7	103,0	337,3
Likörler, min dkl	251,1	3,1 d.	43,4
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	20705,2	110,9	476,7
Tütün məmulatları			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	3861,0	2,0 d.	935,0
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	4443,8	172,4	1,1

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 297,8 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 39,2 faiz, geyim istehsalında 10,6 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında isə 25,2 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

**Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən
məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində
indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
<u>2018-ci il</u>			
Yanvar	173,9	47,7	3,2 d.
Yanvar-fevral	165,8	51,7	4,7 d.
Yanvar-mart	153,2	74,8	185,1
Yanvar-aprel	162,6	112,0	191,4
Yanvar-may	161,4	111,4	195,6
Yanvar-iyun	164,1	110,3	156,9
Yanvar-iyul	164,2	100,7	154,4
Yanvar-avqust	163,0	100,5	154,0
Yanvar-sentyabr	153,3	101,6	142,7
Yanvar-oktyabr	148,8	100,0	135,6
Yanvar-noyabr	142,4	97,9	128,3
Yanvar-dekabr	142,4	98,3	123,3
<u>2019-cu il</u>			
Yanvar	156,9	67,7	101,5
Yanvar-fevral	149,6	72,9	60,2
Yanvar-mart	161,4	71,1	64,0
Yanvar-aprel	148,1	110,2	70,5
Yanvar-may	147,4	99,9	72,3
Yanvar-iyun	151,2	103,3	102,0
Yanvar-iyul	140,9	105,6	88,6
Yanvar-avqust	135,8	108,1	83,6
Yanvar-sentyabr	139,2	110,6	74,8

**Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların,
ayaqqabıların istehsalı sahələrində əsas məhsul
növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq lifi, ton	51706,6	151,1	4907,6
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	13697,9	109,1	969,5
Pambıq iplik, ton	23934,7	140,7	1687,0
ondan əmtəəlik	23934,7	144,1	1687,0
Pambıq yataq ağırları, min ədəd	505,2	135,1	1,7
Xalça və xalça məmulatları, kv.m	2246,9	2,0 d.	3313,7
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	241,3	74,5	1,4
Alt geyim, min ədəd	429,3	92,5	1,2
Sair geyim və aksesuarlar, min ədəd	1439,7	75,0	129,8
Digər trikotaj məmulatları, min ədəd	30,3	137,4	0,4
Corab məmulatları, min cüt	2204,4	125,4	12,2
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	421,7	176,0	1,2
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat pencəkləri və bleyzerləri, ədəd	2360,0	1,2	4370,0
Qadın və ya qızlar üçün kostyum və komplektlər, ədəd	1534,0	50,4	-
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Dəri, min kv.m	41,5	97,2	140,0
Aşılانmış xəz dərilər, min kv.m	48,5	43,0	30,5
Ayaqqabı, min cüt	130,9	71,8	23,1

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 2400,9 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 1,0 faiz azalmışdır. Neft məhsullarından sürtkü yağlarının, neft bitiminun, ağ neftin, neft koksunun istehsalı azalmış, avtomobil benzininin, yanacaq mazutunun, dizel yanacağının, neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzinin istehsalı artmışdır.

Cədvəl 13

**Neft məhsullarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	914,9	100,9	36,5
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	202,4	119,7	-
Ağ neft, min ton	460,1	98,1	71,0
Dizel yanacağı, min ton	1635,4	107,7	149,7
Yanacaq mazutu, min ton	95,0	155,2	7,1
Sürtkü yağları, min ton	17,0	15,7	12,1
Neft bitumu, min ton	185,0	84,4	18,5
Neft koksu, min ton	189,1	96,5	21,8

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 760,6 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhsul buraxılışı kimya sənayesində 20,6 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalında 26,1 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalında isə 12,6 faiz artmışdır.

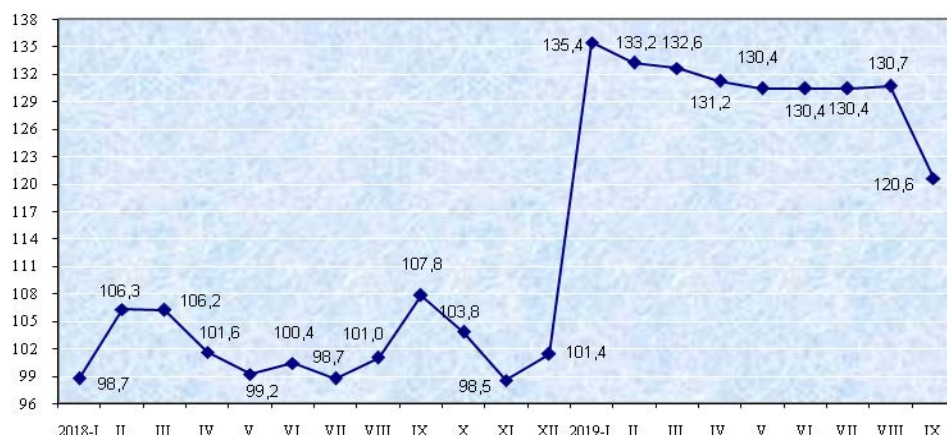
Əsas kimya məhsullarından lak-boya məmulatlarının istehsalı 79,6 faiz, propilen istehsalı 59,2 faiz, etilen istehsalı 14,5 faiz, yod istehsalı 5,4 faiz artmışdır. Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatların istehsalı 2,2 dəfə, plastik boruların istehsalı 2,1 dəfə artmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
<u>2018-ci il</u>			
Yanvar	98,7	3,1 d.	71,7
Yanvar-fevral	106,3	2,0 d.	55,1
Yanvar-mart	106,2	78,1	59,5
Yanvar-aprel	101,6	78,0	66,9
Yanvar-may	99,2	103,7	71,7
Yanvar-iyun	100,4	100,3	80,7
Yanvar-iyul	98,7	101,2	88,0
Yanvar-avqust	101,0	120,2	90,4
Yanvar-sentyabr	107,8	96,4	97,2
Yanvar-oktyabr	103,8	87,1	100,1
Yanvar-noyabr	98,5	82,9	106,2
Yanvar-dekabr	101,4	84,9	114,0
<u>2019-cu il</u>			
Yanvar	135,4	75,6	163,3
Yanvar-fevral	133,2	126,8	164,0
Yanvar-mart	132,6	144,0	159,3
Yanvar-aprel	131,2	154,2	128,7
Yanvar-may	130,4	116,8	132,8
Yanvar-iyun	130,4	105,7	130,8
Yanvar-iyul	130,4	101,3	127,2
Yanvar-avqust	130,7	90,2	124,4
Yanvar-sentyabr	120,6	112,6	126,1

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Azot, min kub m	17047,4	94,9	75,8
ondan əmtəəlik	724,5	44,5	75,8
Yod, ton	144,3	105,4	9,3
Oksigen, min kub m	2588,1	69,9	43,5
ondan əmtəəlik	2540,4	71,5	43,5
Propilen, min ton	74,7	159,2	0,9
ondan əmtəəlik	74,4	184,6	0,9
Polietilen, min ton	76,9	92,4	6,6
Etilen, min ton	98,0	114,5	-
Metanol (metil spirti), min ton	277,4	2,2 d.	-
Lak-boya məmulatları, ton	17832,0	179,6	1472,3
Sair üzvi kompozisiya həllediciləri və durulaşdırıcıları, ton	19909,4	158,4	59,8

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	7599,6	97,2	3989,4
Bərk polipropilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	2550,7	98,6	196,8
Məsaməli polistirol lövhələr və zolaqlar, ton	1104,0	134,3	-
Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	8473,7*	2,2 d.	3970,2
Plastik borular, borucuqlar və şlanqlar üçün fittinglər, ton	512,5	2,1 d.	150,0
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Tərkibində digər antibiotiklər olan, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan dərmanlar, min manat	27,7	63,4	16,0
Tərkibində qarışıq və ya xalis məhsullar olan, digər qruplara daxil edilməyən, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan sair dərmanlar, min manat	444,3	99,9	222,2

*) göstərici yanvar-avqust aylarının məlumatında aparılmış dəqiqləşmə (7890,4 min ədəd) nəzərə alınmaqla hesablanmışdır.

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri 4,2 faiz artaraq 580,5 milyon manat təşkil etmişdir. Tikinti kərpicinin istehsalı 40,8 faiz, tikinti əhənginin istehsalı 51,8 faiz, hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 22,1 faiz artmış, sementin istehsalı 1,2 faiz, betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 57,4 faiz, tikinti gipsinin istehsalı 76,8 faiz azalmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 16

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sement, min ton	2539,3	98,8	86,4
Tikinti gipsi, min ton	9,1	23,2	2,4
ondan əmtəlik	9,0	112,3	2,4
Tikinti əhəngi, min ton	33,5	151,8	2,7
Sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpicləri, min ton	72,2	122,0	46,7
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	31,8	42,6	5,7
Asfalt, min ton	250,0	113,6	-
Tikinti kərpic, min kub metr	312,5	140,8	15,7
Hörmə üçün hazır beton qarışığı, min ton	1321,7	122,1	-
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	27924,4	121,2	-

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində yanvar-sentyabr aylarında 575,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 78,1 faiz artım, metallurgiya sənayesində 14,6 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Dövr ərzində sahə üzrə 17648,2 ton (3,0 dəfə çox) qara metallardan sair konstruksiyalar istehsal edilmişdir.

Cədvəl 17

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2018-ci il		
Yanvar	96,2	181,5
Yanvar-fevral	90,0	167,0
Yanvar-mart	111,5	246,4
Yanvar-aprel	114,2	219,9
Yanvar-may	118,4	204,1
Yanvar-iyun	115,0	164,1
Yanvar-iyul	114,3	128,2
Yanvar-avqust	113,4	118,2
Yanvar-sentyabr	115,7	107,4
Yanvar-oktyabr	113,3	98,8
Yanvar-noyabr	116,3	75,1
Yanvar-dekabr	111,4	72,6
2019-cu il		
Yanvar	83,9	74,6
Yanvar-fevral	91,1	87,6
Yanvar-mart	86,1	77,4
Yanvar-aprel	83,3	104,8
Yanvar-may	81,6	121,1
Yanvar-iyun	81,8	147,1
Yanvar-iyul	82,4	159,2
Yanvar-avqust	83,9	180,1
Yanvar-sentyabr	85,4	178,1

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	249,3	80,9	3,4
Armatür, min ton	224,6	92,1	5,7
Polad borular, min ton	30,9	82,3	-
Paslanmayan poladdan dəstə şəklində katankalar (girdə çubuqlar), ton	5749,0	129,1	119,5
Emal edilməmiş alüminium ərintiləri, ilkin şəkildə, min ton	26,4	88,6	3,9
Alüminium çubuqlar, millər və profillər, ton	516,3	85,3	142,5
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Qara metallardan yığma tikinti konstruksiyaları, min manat	20525,7	169,8	98,2
Qara metallardan sair konstruksiyalar, ton	17648,2	3,0 d.	5664,9
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, ton	3523,3	46,8	-

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 183,3 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə elektrik avadanlıqlarının istehsalı 8,5 faiz azalmış, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı isə 77,2 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatların istehsalı 10,2 dəfə, məişət soyuducularının istehsalı 22,8 faiz artmışdır.

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2018-ci il		
Yanvar	76,8	77,7
Yanvar-fevral	93,9	143,4
Yanvar-mart	81,7	137,4
Yanvar-aprel	93,9	198,5
Yanvar-may	94,3	196,2
Yanvar-iyun	89,4	184,1
Yanvar-iyul	89,3	303,8
Yanvar-avqust	90,4	298,9
Yanvar-sentyabr	89,9	252,3
Yanvar-oktyabr	95,3	244,7
Yanvar-noyabr	90,3	212,2
Yanvar-dekabr	97,5	246,4
2019-cu il		
Yanvar	137,1	125,9
Yanvar-fevral	137,8	76,0
Yanvar-mart	105,0	85,0
Yanvar-aprel	85,8	102,6
Yanvar-may	91,2	92,1
Yanvar-iyun	110,0	92,0
Yanvar-iyul	155,4	92,5
Yanvar-avqust	178,0	88,9
Yanvar-sentyabr	177,2	91,5

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində əsas
məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Mayelərin məsrəfi və ya səviyyəsinin ölçülməsi, yoxlanması üçün cihazlar, ədəd	142063	160,1	50
Avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatlar, ədəd	11255	10,2 d.	90
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verilişləri aparatları, ədəd	10100	131,2	585
Elektrik paylayıcı və nəzarət cihazlarının hissələri, ədəd	381580	35,5	-
1000 V-dək gərginlik üçün hesablanmış elektrik cərəyanı naqilləri, ton	1278,8	57,7	3382,7
1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqilləri, ton	688,6	86,3	4069,0
Məişət soyuducuları, ədəd	1292	122,8	764

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 221,7 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə maşın və avadanlıqların istehsalı 1,8 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 11,9 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı isə 32,2 faiz azalmışdır. Dövr ərzində 886 ədəd traktor, 1688 ədəd minik avtomobili istehsal olunmuş, ştanqlı quyu nasoslarının istehsalı 59,5 faiz, fəvvarə armaturunun istehsalı 21,9 faiz, mancanaq dəzgahlarının istehsalı 21,6 faiz artmışdır.

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində
istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin Istehsalı
2018-ci il			
Yanvar	71,0	-	32,9
Yanvar-fevral	72,5	-	27,3
Yanvar-mart	127,2	-	33,9
Yanvar-aprel	94,4	8,8 d.	36,0
Yanvar-may	90,1	16,1 d.	37,5
Yanvar-iyun	93,3	16,6 d.	37,3
Yanvar-iyul	84,8	31,3 d.	37,6
Yanvar-avqust	84,0	32,0 d.	38,3
Yanvar-sentyabr	86,8	27,4 d.	36,0
Yanvar-oktyabr	82,3	26,5 d.	34,4
Yanvar-noyabr	75,6	29,1 d.	33,3
Yanvar-dekabr	80,9	31,0 d.	32,7
2019-cu il			
Yanvar	2,1 d.	2,9 d.	111,9
Yanvar-fevral	180,8	3,0 d.	95,5
Yanvar-mart	113,2	185,6	102,6
Yanvar-aprel	112,1	176,7	95,8
Yanvar-may	115,8	163,9	98,2
Yanvar-iyun	110,0	183,6	101,8
Yanvar-iyul	113,6	71,7	92,5
Yanvar-avqust	104,6	65,5	85,7
Yanvar-sentyabr	101,8	67,8	88,1

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobillərin istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin
buraxılışı**

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Fəvvarə armaturu, ton	115,7	121,9	1,9
Ştanqlı quyu nasosları, ədəd	5628	159,5	267
Mancanaq dəzgahları, ədəd	434	121,6	64
Maye üçün nasoslar, maye qaldırıcıları, ədəd	425	123,9	-
Odsöndürənlər, ədəd	11316	128,8	-
Traktorlar, ədəd	886	73,8	358
Minik avtomobilləri, ədəd	1688	6,5 d.	325

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı
bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların
təmizlənməsi və emalı sektorları**

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda dövr ərzində 1444,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,5 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 7,4 faiz artaraq 246,3 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 23

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1444,3	102,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	246,3	107,4

Cədvəl 24

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi, milyon kVt-saat	18175,8	105,7	-
ondan əmtəəlik	17538,1	106,1	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1290,6	90,7	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	16127,7	107,2	-
küləklə işləyən stansiyaların istehsalı	85,8	2,7 d.	-
günəş enerjisi ilə işləyən stansiyaların istehsalı	34,0	107,3	-
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub metr	361,4	107,3	-

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 10146,2 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,9 faiz az vəsait yönəldilmişdir. Bu azalma neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların azalması ilə bağlı olmuş, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilmiş vəsaitin həcmi isə 8,9 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 6635,0 milyon manatı və ya 65,4 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 2541,6 milyon manatı (25,0 faizi) xidmət sahələrinin, 969,6 milyon manatı (9,6 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 48,0 faizi dövlət, 52,0 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 66,7 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 71,5 faizini təşkil etmişdir.

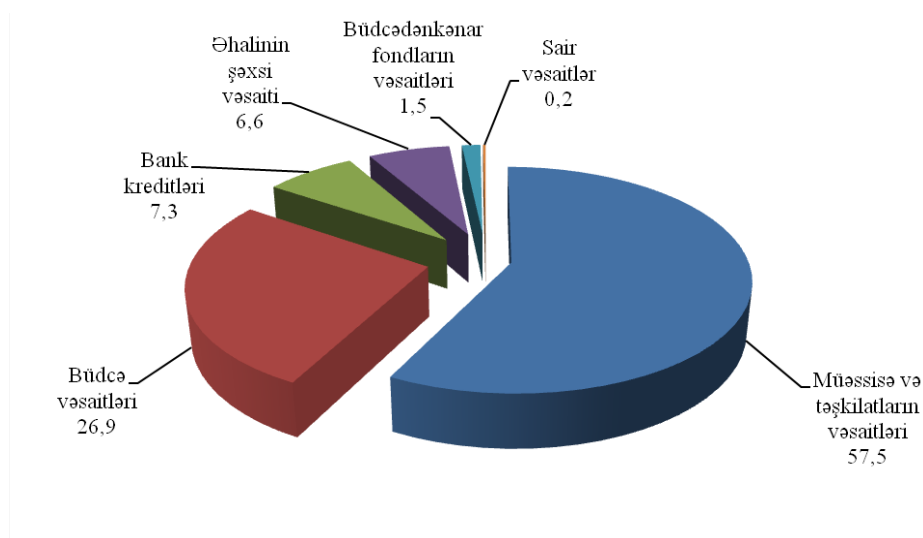
Əsas kapitala yönəldilmiş sərmayədə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 5831,2 milyon manat, bank kreditləri 739,2 milyon manat, büdcə vəsaitləri 2729,8 milyon manat, büdcədən kənar fondların vəsaitləri 152,0 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 667,8 milyon manat, sair vəsaitlər 26,2 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	10146,2	98,1	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	5831,2	110,3	57,5
Bank kreditləri	739,2	52,5	7,3
Büdcə vəsaitləri	2729,8	102,6	26,9
Büdcədən kənar fondların vəsaitləri	152,0	80,1	1,5
Əhalinin şəxsi vəsaiti	667,8	91,9	6,6
Sair vəsaitlər	26,2	36,9	0,2

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 49,4 faizi sənaye, 22,1 faizi tikinti, 13,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,9 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, hər birində 2,0 faiz olmaqla informasiya və rabitə, təhsil, hər birində 0,9 faiz olmaqla əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 0,7 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 0,6 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, hər birində 0,5 faiz olmaqla turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, 0,3 faiz maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 0,2 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 0,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 26

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri**

İqtisadiyyatın sahələri	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	10146,2	98,1	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	352,2	130,8	3,5
Sənaye	5012,7	89,3	49,4
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	3654,6	84,5	36,0
Emal sənayesi	631,6	138,2	6,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	349,9	118,2	3,5
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	376,6	70,3	3,7
Tikinti	2239,7	104,3	22,1
ondan mənzil tikintisi	969,6	112,5	9,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	91,7	2,4 d.	0,9

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	...ardı
			Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1365,8	101,2	13,4
o cümlədən:			
nəqliyyat	1364,8	101,3	13,4
poçt və kuryer fəaliyyəti	1,0	35,7	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	56,4	2,8 d.	0,5
İnformasiya və rabitə	199,1	81,3	2,0
ondan rabitə	190,8	2,1 d.	1,9
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	34,9	4,6 d.	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	7,7	9,8 d.	0,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	56,6	17,7 d.	0,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	67,5	148,7	0,7
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	291,9	109,1	2,9
Təhsil	202,3	147,8	2,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	96,1	66,4	0,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	23,2	53,1	0,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	48,4	4,8 d.	0,5

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında neft-qaz sektoruna 3799,4 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 6346,8 milyon manatlıq vəsaitin 1213,2 milyon manatı (ümumi sərmayənin 12,0 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

**Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektoru üzrə əsas
kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

2019-cu il	Neft-qaz sektoru		Qeyri neft-qaz sektoru	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	362,0	41,7	506,7	58,3
Fevral	358,9	42,6	483,6	57,4
Mart	373,9	37,8	614,6	62,2
Aprel	422,4	34,7	793,9	65,3
May	399,5	35,6	723,2	64,4
İyun	442,2	40,5	650,7	59,5
İyul	418,5	33,1	845,4	66,9
Avqust	484,1	39,3	747,6	60,7
Sentyabr	537,9	35,4	981,1	64,6

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında Bakı şəhərində Nəqliyyat Agentliyinin “Koroğlu” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi, şpris istehsalı zavodu, Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası, Pirallahı Rayon Gənclər Mərkəzi, DOST Agentliyinin və ilk DOST mərkəzinin inzibati binası, Qobustan rayonunda “Azərxalça” ASC-nin Qobustan filialı, Qobustan-Poladlı avtomobil yolu, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin Əmlak Xidmətləri Məkanı, Mərdəkan-Qala avtomobil yolu, Sumqayıt şəhərində “SOCAR karbamid” zavodu, Polietilen zavodu, Beyləqan rayonunda Olimpiya İdman Kompleksi, Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, Kəbirli-Eyvazlılar-Birinci Aşıqlı-Əlinəzərli və Mingəçevir-Stansiya Mingəçevir-Bəhrəmtəpə-Beyləqan avtomobil yolları, bunlardan əlavə Bakı şəhərində 960 yerlik ümümtəhsil məktəb binası, 140 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisəsi və 200 çarpayılıq xəstəxana, Naxçıvan Muxtar Respublikasında 1530 şagird yerlik 3 ümümtəhsil məktəb binası, 200 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, bir növbədə gəlişlərin sayı 50 nəfər olan 3 ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi, Şəki şəhərində 624 yerlik, İsmayilli rayonunda 400 yerlik, Lerik, Cəlilabad və Quba rayonlarının hər birində 180 yerlik olmaqla 3 ümümtəhsil məktəb binası, Goranboy, Qobustan və Şəmkir

rayonlarında 440 çarpayılıq 3 xəstəxana və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 2890,3 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

Cədvəl 28

**Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

2019-cu il	Daxili mənbələr üzrə		Xarici mənbələr üzrə	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	578,2	66,6	290,5	33,4
Fevral	586,8	69,6	255,7	30,4
Mart	652,0	66,0	336,5	34,0
Aprel	902,2	74,2	314,1	25,8
May	949,2	84,5	173,5	15,5
İyun	706,0	64,6	386,9	35,4
İyul	858,7	67,9	405,2	32,1
Avqust	865,2	70,2	366,5	29,8
Sentyabr	1157,6	76,2	361,4	23,8

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin 2348,2 milyon manatı (81,2 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, İsveçrə, ABŞ, Yaponiya, Malayziya, Rusiya, İran və Norveç sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 61,0 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 10,0 faizini əsaslı təmir, 8,1 faizini cari təmir, 20,9 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 82,2 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

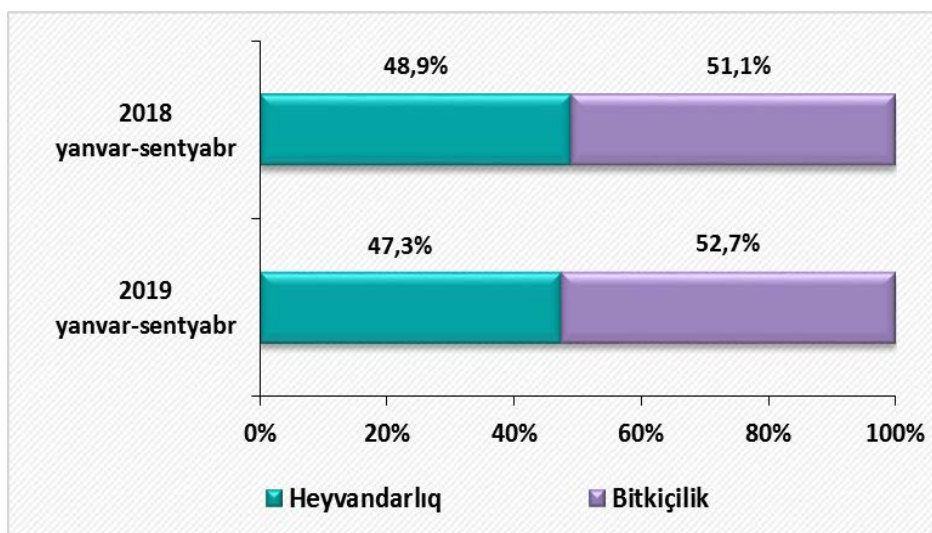

Kənd təsərrüfatı

2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 6273,8 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 2966,5 milyon manatı heyvandarlıq, 3307,3 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 7,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,1 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 11,0 faiz artmışdır.

Cədvəl 29

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən:	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2018-ci il			
Yanvar	104,3	103,6	133,5
Yanvar-fevral	103,4	102,6	143,8
Yanvar-mart	104,2	102,8	163,2
Yanvar-aprel	103,5	102,6	120,2
Yanvar-may	108,5	102,5	152,0
Yanvar-iyun	107,6	102,5	114,6
Yanvar-iyul	106,5	102,5	111,0
Yanvar-avqust	104,2	102,6	105,8
Yanvar-sentyabr	104,3	102,7	105,8
Yanvar-oktyabr	105,0	102,6	107,4
Yanvar-noyabr	104,6	102,7	106,6
Yanvar-dekabr	104,6	102,7	106,8
2019-cu il			
Yanvar	102,4	101,2	143,6
Yanvar-fevral	103,6	102,5	143,7
Yanvar-mart	103,6	102,8	124,7
Yanvar-aprel	103,9	102,9	122,2
Yanvar-may	106,7	102,9	124,9
Yanvar-iyun	113,0	102,9	125,6
Yanvar-iyul	106,3	103,1	109,5
Yanvar-avqust	106,2	103,1	109,2
Yanvar-sentyabr	107,1	103,1	111,0

Bitkiçilik. Hazırda kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir. Oktyabr ayının 1-nə kimi dənlilərin və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) əkin sahəsinin 99,5 faizi, yaxud 1034,3 min hektarı biçilmiş və həmin sahələrdən 3236,1 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz çox məhsul götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektardan 31,3 sentner məhsul yığılmışdır. Bundan əlavə, 23,5 min hektar qarğıdalı sahəsindən 149,8 min ton məhsul yığılmış, hər hektardan orta hesabla 63,8 sentner qarğıdalı dənisi götürülmüşdür. Qarğıdalı dənisi nəzərə alınmaqla ölkə üzrə taxıl istehsalı 3385,9 min ton olmuşdur.

Məhsul yığımı başlanandan oktyabr ayının 1-nə kimi sahələrdən 1443,3 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,2 faiz çox tərəvəz, 939,7 min ton (10,2 faiz çox) kartof, 445,1 min ton (12,4 faiz çox) bostan məhsulları toplanmışdır.

2019-cu ildə 100,1 min hektar sahədə pambıq, 16,6 min hektar sahədə dən üçün günəbaxan, 7,3 min hektar sahədə şəkər çuğunduru və 3,1 min hektar sahədə tütün əkilmişdir. Oktyabrın 1-i vəziyyətinə həmin sahələrdən 76,8 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 75,4 faiz çox pambıq, 33,7 min ton (41,1 faiz çox) dən üçün günəbaxan, 67,6 min ton (59,7 faiz az) şəkər çuğunduru və 4,3 min ton (10,7 faiz çox) tütün yığılmışdır.

Hesabat dövrünə 656,8 min ton (11,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 165,4 min ton (48,8 faiz çox) üzüm, 647,5 ton (12,1 faiz az) yaşıl çay yarpağı toplanmışdır.

**Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə
bitkiçilik məhsullarının yığımı**

	2019-cu il yanvar-sentyabr				2018-ci il yanvar-sentyabr		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər- cəmi	1 057,8	98,6	3 385,9	32,0	1 069,9	3 200,6	29,9
dənlilər və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	1 034,3	99,5	3 236,1	31,3	1 045,8	3 049,6	29,2
dən üçün qarğıdalı	23,5	71,3	149,8	63,8	24,1	151,0	62,7
Pambıq	100,1^{x)}	-	76,8	-	132,5^{x)}	43,8	-
Günəbaxan dən üçün	15,6	94,3	33,7	21,6	11,5	23,9	20,8
Şəkər çuğunduru	2,0	26,8	67,6	343	5,2	167,7	322
Tütün	3,1^{x)}	-	4,3	-	3,4^{x)}	3,8	-
Kartof	54,4	95,6	939,7	173	57,7	852,8	148
Tərəvəz	66,9	96,5	1 443,3	216	66,7	1 298,1	195
Bostan bitkiləri	21,3	99,8	445,1	209	20,9	395,9	190
Meyvə və giləmeyvə	205,2^{x)}	-	656,8	-	199,7^{x)}	588,2	-
Üzüm	16,0^{x)}	-	165,4	-	16,1^{x)}	111,2	-
Yaşıl çay yarpağı, ton	1,1^{x)}	-	647,5	-	1,1^{x)}	736,3	-

x) əkin sahəsi

Təsərrüfatlarda 2020-ci ilin məhsulu üçün müvafiq işlər görülür. Təmiz herik şumu daxil olmaqla cari ilin payızlıq əkinləri üçün 615,9 min hektar sahədə şum qaldırılmışdır. Gələn ilin məhsulu üçün 41,0 min hektar sahədə dən üçün payızlıqlar səpilmişdir. Ümumi əkinin 19,7 min hektarı və ya 48,0 faizi buğda, 21,3 min hektarı və ya 52,0 faizi arpa əkinləridir.

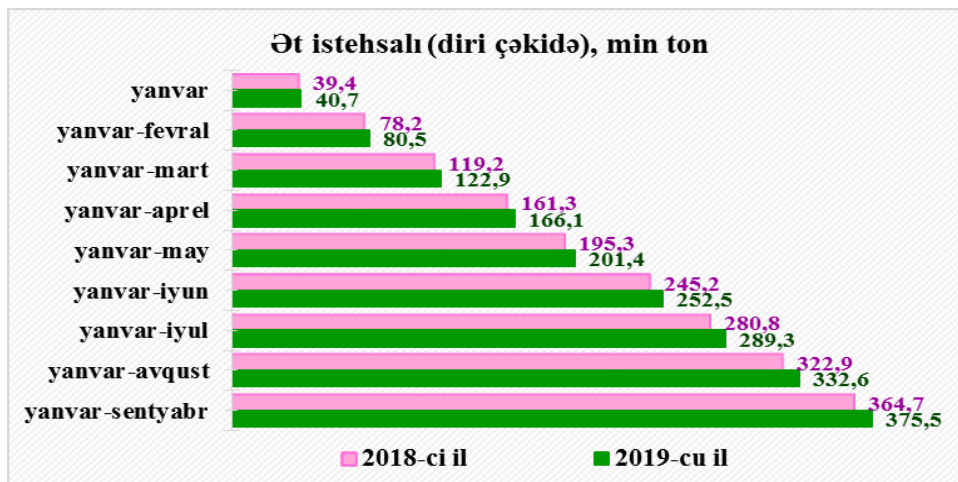

Heyvandarlıq. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-sentyabr aylarında diri çəkiddə ət istehsalı 2,9 faiz artaraq 375,5 min ton, süd istehsalı 1,5 faiz artaraq 1574,0 min ton, yumurta istehsalı 7,0 faiz artaraq 1386,1 milyon ədəd və yun istehsalı 1,4 faiz artaraq 15,8 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 643,7 ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,3 faiz çox barama istehsal olunmuşdur.

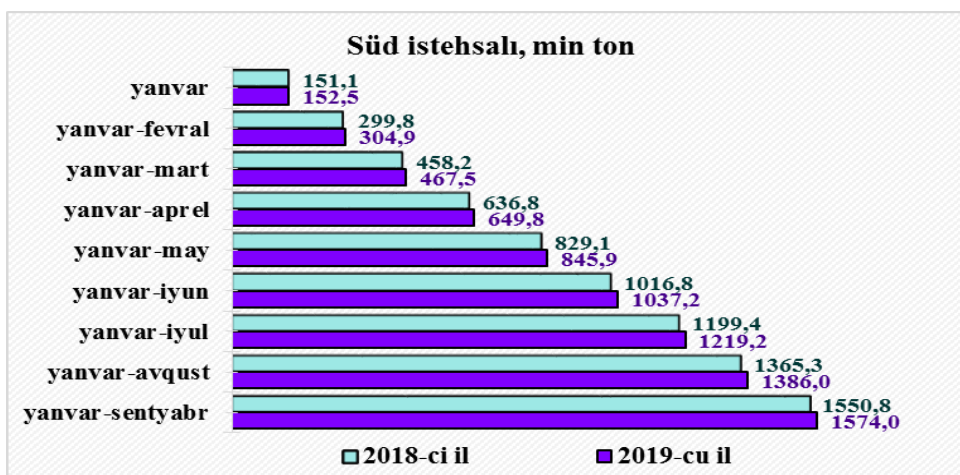
Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı

(artan yekunla)

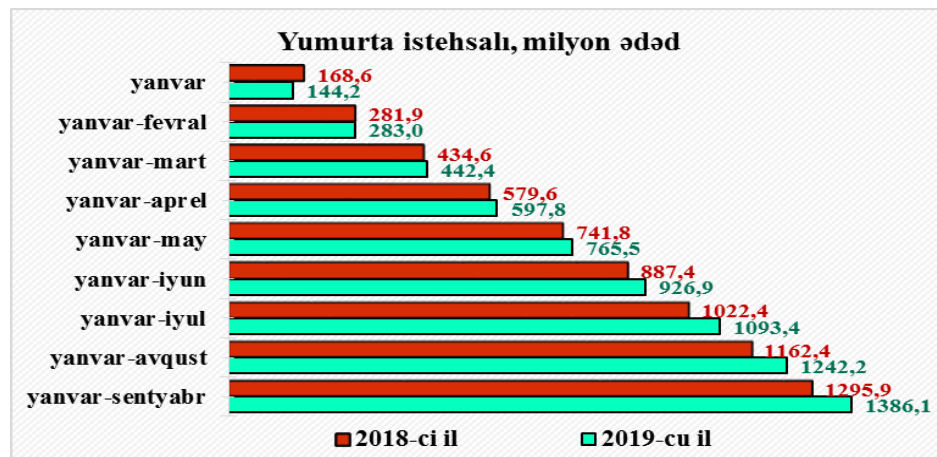
Qrafik 10

Qrafik 11

Qrafik 12

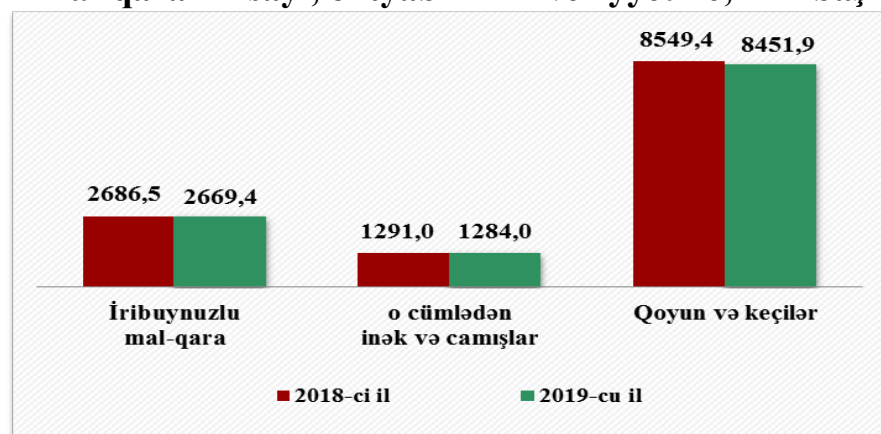

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 2669,4 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1284,0 min baş inək və camış, 8451,9 min baş qoyun və keçi, 6479 baş donuz mövcud olmuşdur. İribuynuzlu mal-qaranın 48,1 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında quşçuluq fabriklərində diri çəkiddə 50,2 min ton (keçən il 57,3 min ton) quş əti və 553,0 milyon ədəd (keçən il 494,1 milyon ədəd) yumurta istehsal olunmuşdur. Ümumilikdə fabriklər üzrə cəmi quşların sayı 13480,8 min baş (keçən il 11015,0 min baş) olmuş, hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 148 ədəd yumurta alınmışdır.

Qrafik 13

Mal-qaranın sayı, oktyabrın 1-i vəziyyətinə, min baş

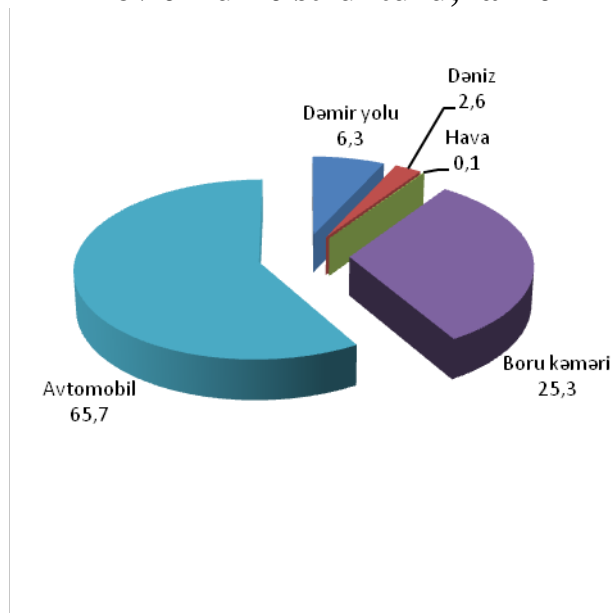

Nəqliyyat

2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 172,5 milyon ton yük daşınmış və 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,6 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Yüklərin 2,6 faizi dəniz, 6,3 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 65,7 faizi avtomobil nəqliyyatı, 25,3 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 14

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 1,9 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 82,5 faiz təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında nəqliyyatçılar 1487,4 milyon nəfərə və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,1 faiz çox sənişinə xidmət göstərmişlər. Sənişinlərin 88,3 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində 10,9 milyon ton yük, 2,5 milyon sərnişin daşınmış, 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 6,2 faiz, sərnişin daşınmasında isə 27,2 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 291 vaqon yüklənmiş, 417 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 11,6 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 4,3 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,8 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında daşınmış yüklərin həcmi 4478,2 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 27,5 faiz azalmışdır. Yüklərin 34,4 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

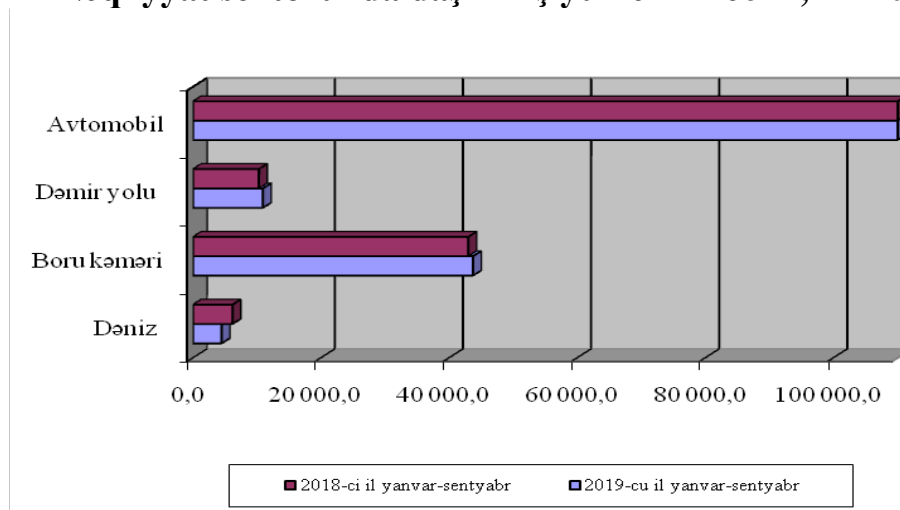
Dəniz limanları tərəfindən 6074,8 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 5564,2 min tonunu və ya 91,6 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2019-cu il oktyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 176,7 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 30,6 faiz artaraq 15,8 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 15

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 113,3 milyon ton yük, 1313,0 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 2,8 faiz və 2,2 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,0 faizi avtobus, 4,0 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yüklərin dövriyyəsi 2,8 faiz, sərnişinlərin dövriyyəsi isə 2,3 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 0,6 faiz artaraq 169,7 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 2102,8 min və ya 10,0 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yüklərin daşıma 5,9 faiz azalaraq 141,1 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 29381,8 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqlətmənin 80,5 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində bu kəmərlə vasitəsilə 23648,2 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə 3431,4 min ton tranzit nefti də nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 19916,9 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 18,5 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 37,2 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 7412,8 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **Avropa-Qafqaz-Asiya** nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində daşınmış yüklərin həcmi 34876,6 min ton, yüklərin dövriyyəsi isə 7345,2 milyon ton-km olmuşdur. Yüklərin 22956,7 min tonu və ya 65,8 faizi avtomobil nəqliyyatı, 8517,9 min tonu və ya 24,4 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 3402,0 min tonu və ya 9,8 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhliz vasitəsilə daşınmış yüklərin 15,4 faizini və ya 5383,9 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində **informasiya və rabitə müəssisələri** 1580,3 milyon manatlıq xidmət göstərmişdir ki, onun da 72,6 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur. 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə informasiya və rabitə xidmətlərinin dəyəri real ifadədə 16,4 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,1 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 41,7 faizi və ya 658,9 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 35,2 milyard manat olmaqla 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,9 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin yanvar-sentyabr aylarının səviyyəsini real ifadədə 2,8 faiz üstələyərək 33,8 milyard manata bərabər olmuş, onun 47,5 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 31

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manatla	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	35 248,3	102,9
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	1 403,9	103,3
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	33 844,4	102,8
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	16 072,2	100,9

Hesabat dövründə istehlak bazarında bir istehlakçı orta hesabla ayda 395,9 manatlıq və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 16,7 manat çox əmtəə almış və ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Məhsul bazarı

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 3,0 faiz artaraq 27,6 milyard manat olmuşdur.

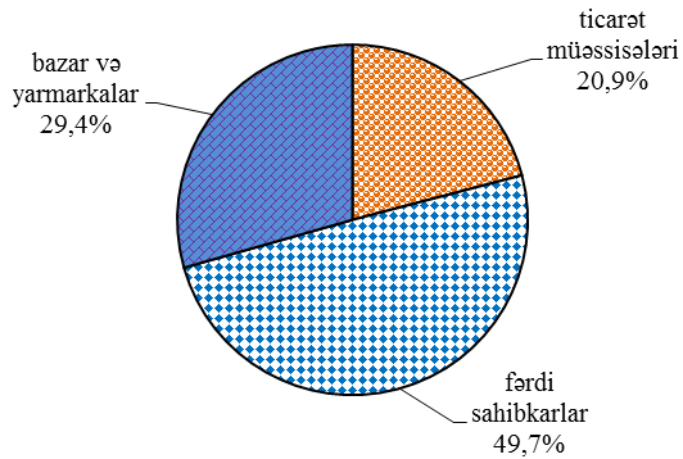
Cədvəl 32

Məhsul bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manatla	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	27 577,4	103,0
o cümlədən:		
müəssisələr üzrə	5 769,6	127,9
fərdi sahibkarlar üzrə	13 691,5	100,6
bazar və yarmarkalar üzrə	8 116,3	93,7

Qrafik 16

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

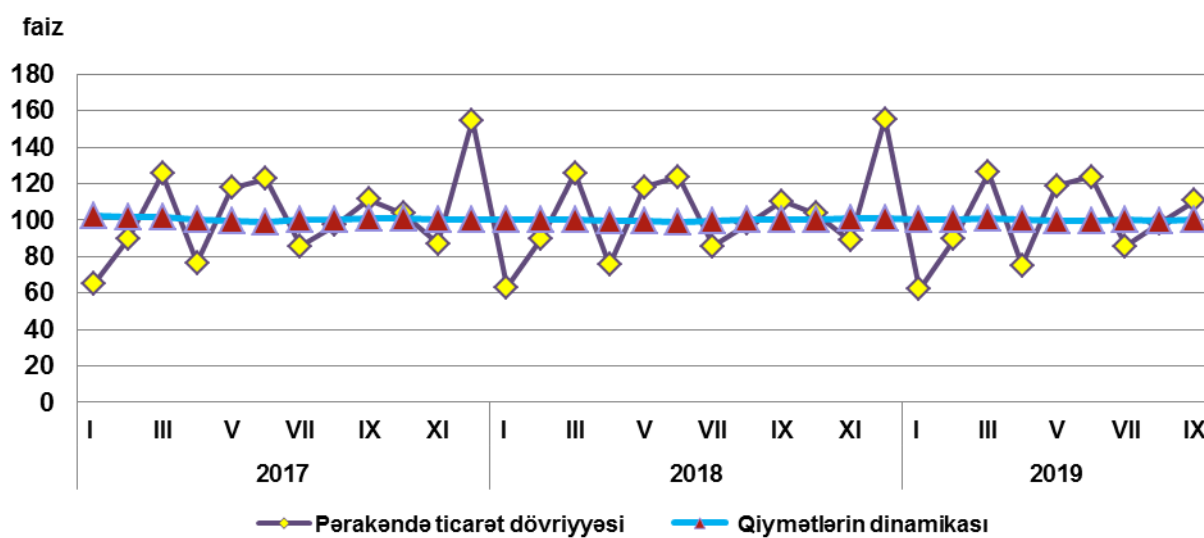

Hesabat dövründə pərakəndə ticarət şəbəkəsində bir istehlakçı orta hesabla ayda 309,8 manatlıq və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13,5 manat çox əmtəə almışdır.

Qrafik 17

**Pərakəndə ticarət şəbəkəsində
istehlak məhsullarının satışı və qiymət
indeksinin dinamikası**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq məhsulları üzrə
2018-ci il			
Yanvar	102,4	101,7	103,0
Yanvar-fevral	102,5	101,8	103,2
Yanvar-mart	102,6	102,0	103,3
Yanvar-aprel	102,5	101,9	103,1
Yanvar-may	102,4	101,8	103,0
Yanvar-iyun	102,5	101,9	103,1
Yanvar-iyul	102,6	101,9	103,2
Yanvar-avqust	102,7	102,2	103,2
Yanvar-sentyabr	102,7	102,1	103,3
Yanvar-oktyabr	102,6	102,1	103,2
Yanvar-noyabr	102,7	102,2	103,3
Yanvar-dekabr	103,0	102,5	103,4
2019-cu il			
Yanvar	102,7	102,4	103,1
Yanvar-fevral	102,6	102,3	103,0
Yanvar-mart	102,7	102,4	103,1
Yanvar-aprel	102,7	102,3	103,0
Yanvar-may	102,8	102,4	103,1
Yanvar-iyun	102,8	102,5	103,1
Yanvar-iyul	102,9	102,5	103,2
Yanvar-avqust	102,9	102,6	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	102,6	103,3

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının dəyəri 2018-ci ilin eyni dövrünün səviyyəsini real ifadədə 2,6 faiz üstələyərək 13947,1 milyon manata çatmışdır. Ticarət dövriyyəsi 13630,3 milyon manat təşkil edən qeyri-ərzaq məhsullarının satışı isə 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 3,3 faiz artmışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostruktur

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında, milyon manatla	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2019-cu ilin yanvar- sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	27 577,4	100,0	103,0
o cümlədən:			
ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	13 947,1	50,6	102,6
qeyri-ərzaq məhsulları	13 630,3	49,4	103,3

Hesabat dövründə bir istehlakçı pərakəndə ticarət şəbəkəsindən orta hesabla ayda 156,7 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 153,1 manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları almışdır.

**2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə
ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə struktur**

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında satışdan gəlir, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	27 577,4	103,0
o cümlədən:		
ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	13 947,1	102,6
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	4 987,5	103,3
elektrik malları və mebellər	1 707,6	102,4
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	226,7	102,3
əczaçılıq və tibbi mallar	360,7	103,0
avtomobil yanacağı	1 515,3	102,0
digər qeyri-ərzaq məhsulları	4 832,5	104,0

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 45,9 faizi ərzaq məhsullarının, 4,7 faizi içkilər və tütün məmulatlarının, 18,1 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 6,2 faizi elektrik malları və mebellərin, 5,5 faizi avtomobil yanacağı, 1,3 faizi əczaçılıq və tibbi malların, 0,8 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,5 faizi isə digər qeyri-ərzaq məhsullarının alınmasına sərf olunmuşdur.

İctimai iaşə xidmətləri

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 5,4 faiz artaraq 1100,1 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 36

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları, min manat	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	1 100 082,1	105,4
o cümlədən:		
dövlət	10 685,2	95,9
qeyri-dövlət	1 089 396,9	105,5
ondan: fiziki şəxslər	633 918,3	105,5

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 41,8 faizi hüquqi şəxslərin, 58,2 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,4 faiz artaraq 455,5 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 2,1 faiz artaraq 6570,8 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 4824,0 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 73,4 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 37

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	6 570,8	102,1
dövlət	1 362,5	101,9
qeyri-dövlət	5 208,3	102,1
ondan: fiziki şəxslər	1 746,8	101,9

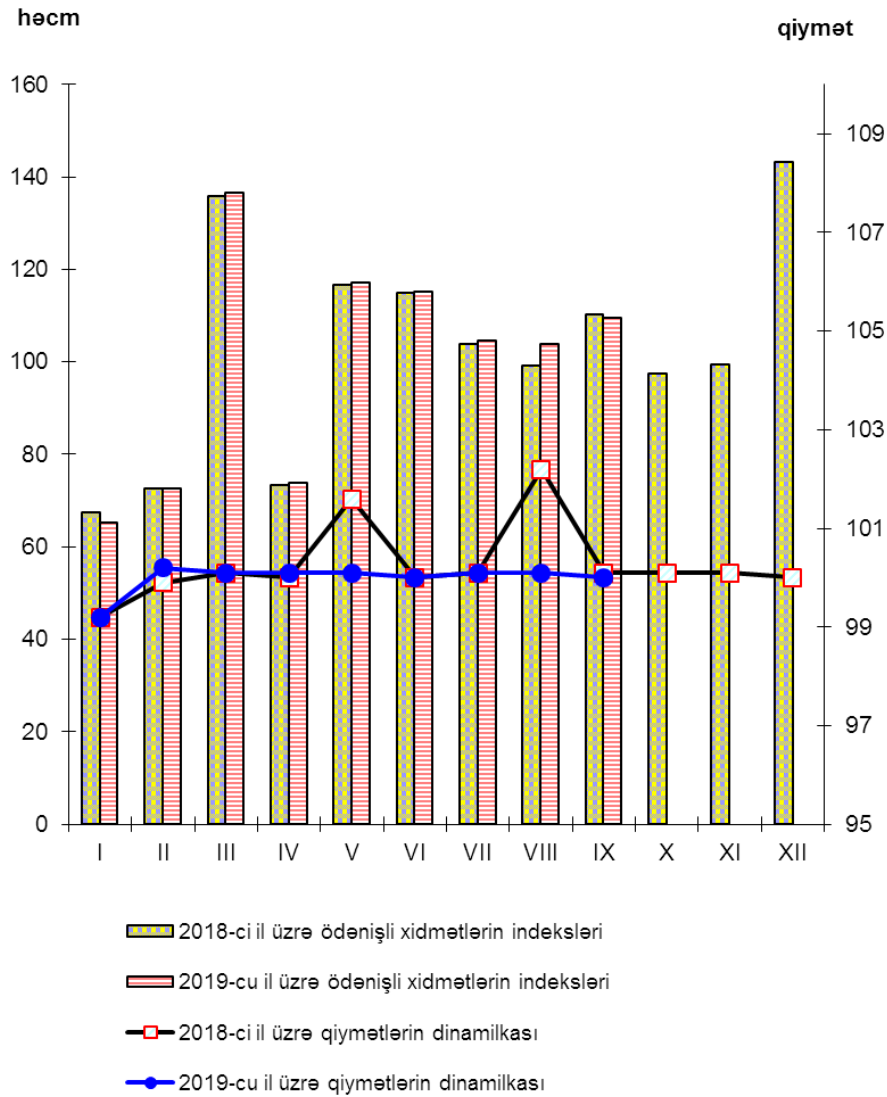
Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 664,2 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 23,3 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2018-ci il			
Yanvar	101,3	101,0	102,3
Yanvar-fevral	101,5	101,4	101,6
Yanvar-mart	101,7	101,6	101,7
Yanvar-aprel	101,9	101,9	101,7
Yanvar-may	102,4	102,4	102,3
Yanvar-iyun	102,5	102,6	102,3
Yanvar-iyul	102,6	102,6	102,5
Yanvar-avqust	102,8	102,9	102,5
Yanvar-sentyabr	102,6	102,6	102,5
Yanvar-oktyabr	102,7	102,7	102,6
Yanvar-noyabr	102,8	102,8	102,7
Yanvar-dekabr	103,0	102,9	103,1
2019-cu il			
Yanvar	100,8	100,5	101,6
Yanvar-fevral	100,7	100,5	101,0
Yanvar-mart	100,8	100,8	100,8
Yanvar-aprel	101,0	101,0	100,7
Yanvar-may	101,2	101,3	101,1
Yanvar-iyun	101,5	101,5	101,3
Yanvar-iyul	101,8	101,9	101,6
Yanvar-avqust	102,0	102,0	101,8
Yanvar-sentyabr	102,1	102,1	101,9

Qrafik 18

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

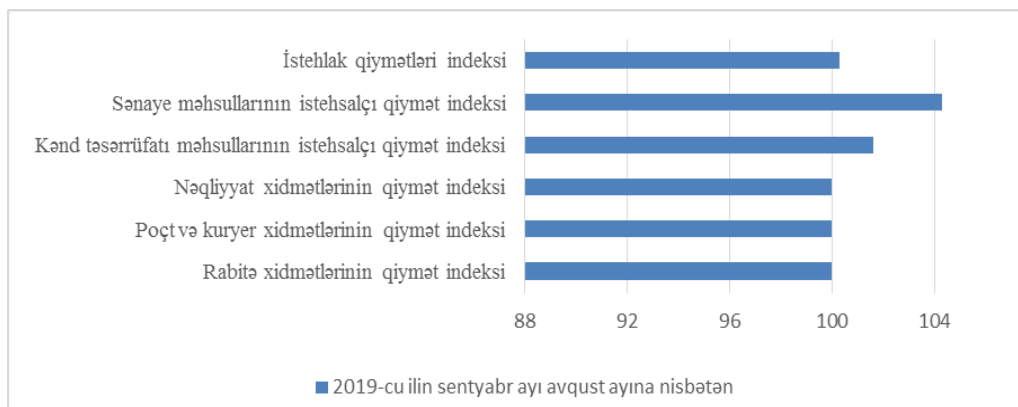
Qiymət indeksləri

Cədvəl 39

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,3	102,5	102,6
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	104,3	94,9	103,1
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	101,6	106,9	103,6
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,6	98,7
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,1	100,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0

Qrafik 19

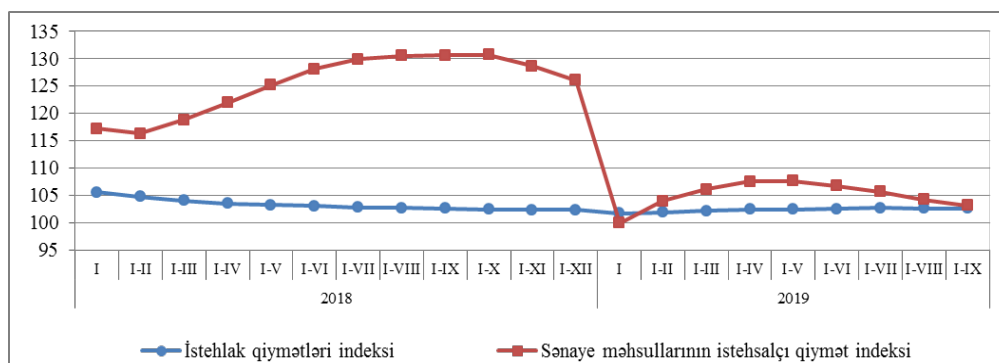
İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 20

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymət indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri

2019-cu ilin sentyabr ayında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri avqust ayına nisbətən 0,3 faiz, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 2,6 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 40

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il						
Yanvar	100,0	105,5	105,5	100,5	106,9	106,9
Fevral	100,2	104,0	104,7	100,4	104,7	105,8
Mart	100,2	102,5	104,0	100,5	102,0	104,5
I rüb	100,6	-	104,0	101,7	-	104,5
Aprel	99,8	102,1	103,5	99,5	101,2	103,7
May	100,0	101,9	103,2	98,7	101,2	103,2
İyun	99,3	102,3	103,0	98,4	102,2	103,0
II rüb	99,7	-	102,1	98,6	-	101,5
İyul	99,4	101,6	102,8	98,5	101,7	102,8
Avqust	100,9	102,2	102,7	100,3	101,7	102,7
Sentyabr	100,2	101,7	102,6	100,4	100,7	102,5
III rüb	99,6	-	101,8	97,4	-	101,4

REAL SEKTOR

...ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Oktyabr	100,2	100,8	102,4	100,2	98,7	102,1
Noyabr	100,6	101,2	102,3	101,2	99,6	101,9
Dekabr	100,8	101,5	102,3	101,7	100,3	101,7
IV rüb	101,3	-	101,2	101,9	-	99,5
2019-cu il						
Yanvar	100,2	101,7	101,7	100,9	100,7	100,7
Fevral	100,6	102,1	101,9	101,1	101,4	101,0
Mart	100,6	102,5	102,1	101,3	102,3	101,5
I rüb	101,5	-	102,1	103,7	-	101,5
Aprel	100,4	103,1	102,4	100,8	103,5	102,0
May	99,6	102,7	102,4	98,9	103,8	102,3
İyun	99,5	102,9	102,5	98,9	104,3	102,7
II rüb	100,5	-	102,9	100,9	-	103,9
İyul	100,1	103,6	102,7	100,0	105,9	103,1
Avqust	99,7	102,4	102,6	99,2	104,7	103,3
Sentyabr	100,3	102,5	102,6	100,7	105,1	103,5
III rüb	99,5	-	102,8	98,6	-	105,2

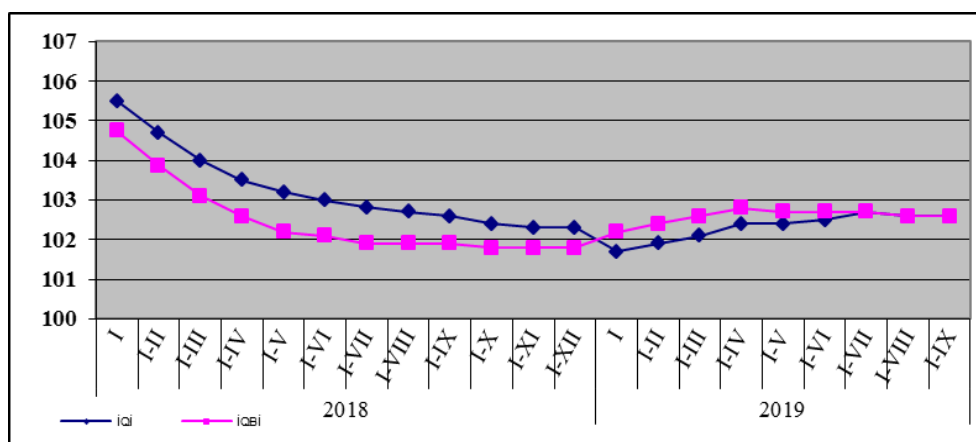
	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il						
Yanvar	100,2	105,1	105,1	99,2	103,9	103,9
Fevral	100,1	104,3	104,7	99,9	102,7	103,3
Mart	100,0	103,6	104,3	100,1	102,3	102,9
I rüb	100,5	-	104,3	99,2	-	102,9
Aprel	100,0	103,4	104,1	100,0	102,2	102,8
May	100,0	103,1	103,9	101,6	101,8	102,6
İyun	100,0	103,1	103,8	100,0	101,7	102,4
II rüb	100,0	-	103,2	101,1	-	101,9
İyul	100,1	101,6	103,4	100,1	101,3	102,3
Avqust	100,1	101,6	103,2	102,2	103,4	102,4
Sentyabr	100,2	101,4	103,0	100,1	103,3	102,5
III rüb	100,2	-	101,5	102,1	-	102,7
Oktyabr	100,2	101,3	102,8	100,1	103,2	102,6
Noyabr	100,2	101,3	102,7	100,1	103,3	102,6

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Dekabr	100,2	101,2	102,6	100,1	103,4	102,7
IV rüb	100,6	-	101,3	100,9	-	103,3
2019-cu il						
Yanvar	100,2	101,2	101,2	99,2	103,4	103,4
Fevral	100,1	101,2	101,2	100,2	103,7	103,5
Mart	100,1	101,3	101,2	100,1	103,7	103,6
I rüb	100,4	-	101,2	99,5	-	103,6
Aprel	100,1	101,4	101,2	100,1	103,8	103,7
May	100,0	101,3	101,3	100,1	102,2	103,4
İyun	100,0	101,3	101,3	100,0	102,3	103,2
II rüb	100,1	-	101,3	100,3	-	102,8
İyul	100,2	101,4	101,3	100,1	102,3	103,0
Avqust	100,0	101,2	101,3	100,1	100,1	102,7
Sentyabr	100,1	101,2	101,3	100,0	100,1	102,4
III rüb	100,2	-	101,2	100,1	-	100,8

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2019-cu ilin sentyabr ayında avqust ayı ilə müqayisədə 100,2 faiz, yanvar-sentyabr aylarında 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 102,6 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 21

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2019-cu ilin sentyabr ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri avqust ayına nisbətən 0,7 faiz, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 3,5 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 41

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymət indeksləri

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar- sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Çörək məmulatları və yarmalar	100,3	102,9	101,7	98,1
Ət məhsulları	100,7	102,6	101,3	100,3
Balıq məhsulları	100,9	103,3	103,3	101,6
Süd məhsulları, pendir və yumurta	101,9	105,8	103,4	104,8
Yağ və piylər	99,9	101,9	102,0	107,0
Meyvələr	97,0	98,0	94,6	106,9
Tərəvəzlər	105,4	116,0	112,0	107,5

REAL SEKTOR

...ardı

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar- sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	100,0	101,4	101,0	95,6
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,1	102,1	101,7	100,8
Qəhvə, çay, kakao	100,0	102,6	103,4	103,0
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,2	104,1	102,9	100,7
Araq, brendi (konyak)	99,4	108,7	110,4	101,2
Tütün məmulatları	100,0	121,9	120,8	88,4

2019-cu ilin sentyabr ayında qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri avqust ayına nisbətən 0,1 faiz, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 1,3 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 42

Qeyri-ərzaq məhsullarının qiymət indeksləri

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,0	104,0	104,2	105,0
Geyim	100,1	100,9	101,1	102,7
Ayaqqabı	99,8	101,7	101,4	101,3
İnşaat materialları	100,1	101,5	102,2	103,2
Mebel və ev əşyaları	100,2	102,1	102,1	102,9
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,0	103,1	102,4	105,7
Məişət cihazları	100,0	99,9	100,1	100,8
Kiçik elektrik cihazları	100,0	100,3	101,3	101,7

REAL SEKTOR

...ardı...

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	102,0	102,2	102,9
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (mebellərə qulluq etmək, unitaz və vannaların təmizlənməsi, qabların yuyulması üçün vasitələr və s.)	99,7	101,3	102,1	101,3
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	100,0
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	103,8	103,6	103,9
Minik avtomobilləri	100,0	96,7	97,2	98,9
Velosipedlər	100,1	102,9	102,0	104,5
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,0	100,9	101,0	102,4
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	100,0	110,4
Telefon aparatları	99,8	98,6	99,3	99,7
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	100,0	99,6	99,3	98,9
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (kalkulyator, fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	100,1	100,7	100,4	100,4
Oyuncaqlar	100,1	102,6	102,7	103,6
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət etmək üçün əşyalar	100,2	103,0	101,4	103,2
Kitablar	100,0	96,8	98,2	101,5
Qəzetlər və dövri nəşrlər	100,0	100,1	100,3	101,6
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,1	104,7	105,8	102,4

REAL SEKTOR

...sonu

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Şəxsi gigiyena əşyaları və elektrik cihazları (saç qurutmaq üçün fenlər)	100,1	101,3	101,6	102,2
Zərgərlik məmulatları	100,0	101,4	101,0	102,3
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	101,1	101,5	103,4

2019-cu ilin sentyabr ayında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri avqust ayına nisbətən sabit qalmış, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 2,4 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 43

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymət indeksləri

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,1	101,7	102,0	103,0
Ayaqqabıların təmiri	100,0	100,6	100,5	102,6
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,3	104,5	103,3	105,0
Soyuq su təchizatı	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı	100,0	100,0	100,0	100,0
Təbii qaz təchizatı	100,0	84,8	94,6	110,2
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	101,2	101,2	102,0

REAL SEKTOR

...ardı

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-sentyabr ayları 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Məişət cihazlarının təmiri	100,1	102,1	101,6	102,0
Ev və məişət xidmətləri	100,3	100,7	101,4	103,3
Tibbi xidmətlər	100,0	103,3	102,5	101,4
Stomatoloji xidmətlər	100,2	102,4	101,9	101,6
Xəstəxana xidmətləri	99,9	100,9	100,1	100,5
Avtomobillərin təmiri	100,1	101,6	101,7	101,1
Nəqliyyat vasitələri ilə bağlı digər xidmətlər	100,0	100,2	100,2	101,1
Dəmir yolu ilə sərnişindaşıma xidməti	94,6	98,3	102,5	114,7
Metro nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	135,0	111,1
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	118,1	105,9
Hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,5	106,6	98,3	98,1
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	100,0	97,4
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	100,0	100,0	97,7
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,1	102,1	102,0	101,0
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	102,0	101,0	104,5
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,0	100,9	101,4	102,8
Mehmanxana xidməti	100,3	103,7	103,0	100,1
Bərbərxana və kosmetik xidmətlər	100,0	102,0	101,8	102,4
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

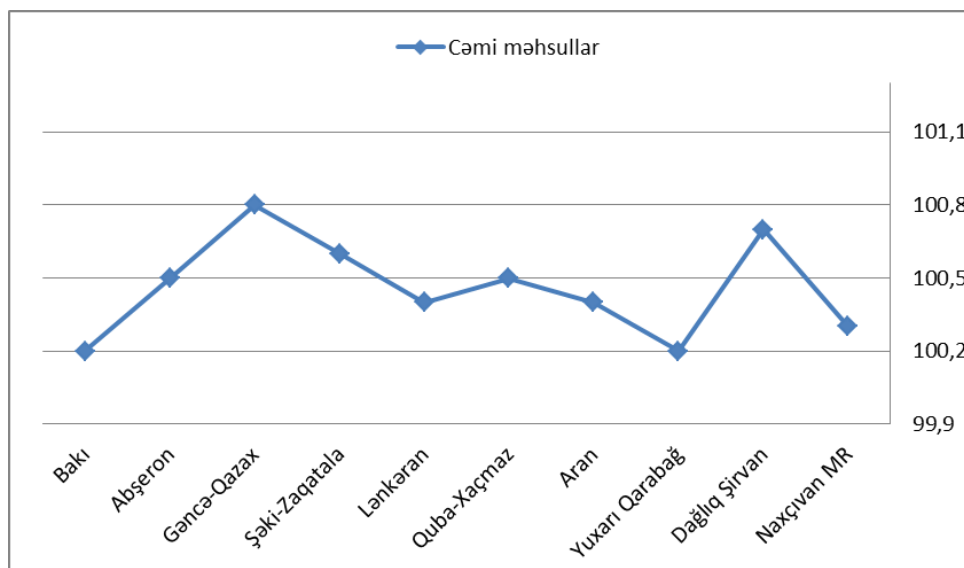
Cədvəl 44

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2019-cu ilin sentyabr ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,2	100,5	100,1	100,0
Abşeron	100,5	100,8	100,6	100,0
Gəncə-Qazax	100,8	101,7	100,1	100,0
Şəki-Zaqatala	100,6	101,2	100,1	100,0
Lənkəran	100,4	100,7	100,1	100,1
Quba-Xaçmaz	100,5	101,0	100,2	100,0
Aran	100,4	101,0	100,1	100,0
Yuxarı Qarabağ	100,2	100,6	100,0	100,0
Dağlıq Şirvan	100,7	101,7	100,1	100,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,3	100,7	100,0	100,0

Qrafik 22

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2019-cu ilin sentyabr ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 4,3 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 5,5 faiz, emal sənayesi üzrə 0,7 faiz bahalaşmış, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə dəyişiklik baş verməmişdir.

Cədvəl 45

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	104,3	94,9	103,1
Mədənçıxarma sənayesi	105,5	81,9	92,2
Emal sənayesi	100,7	105,1	107,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2019-cu ilin sentyabr ayında avqust ayına nisbətən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri 1,6 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsullarının istehsalçı qiymətləri 2,9 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə 0,5 faiz bahalaşmışdır.

Ay ərzində balıq və sair balıqçılıq məhsullarının və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə sabit qalmışdır.

Cədvəl 46

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	101,6	106,9	103,6
bitkiçilik məhsulları	102,9	111,7	102,7
heyvandarlıq məhsulları	100,5	103,1	103,8
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	100,0	100,0
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	100,0	102,8	103,2

Nəqliyyat, poçt və rabitə xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2019-cu ilin sentyabr ayında sənişindəşım xidmətlərinin qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,2 faiz bahalaşmış, nəqliyyatda yükdaşım xidmətlərinin qiymətləri sabit qalmış, ümumilikdə nəqliyyat xidmətlərinin qiymətlərində isə dəyişiklik baş verməmişdir.

Ay ərzində rabitə, poçt və kuryer xidmətlərinin qiymətlərində əvvəlki ayla müqayisədə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

Cədvəl 47

**Nəqliyyat, poçt və rabitə xidmətlərinin qiymətləri
indeksi**

	2019-cu ilin sentyabr ayı 2019-cu ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin sentyabr ayı 2018-ci ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları 2018-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,6	98,7
Yükdaşım nəqliyyatı xidməti	100,0	98,9	98,4
Sənişindəşım nəqliyyatı xidməti	100,2	103,9	100,5
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,1	100,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə 2019-cu il sentyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli milli valyuta ekvivalentində 13865,5 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 11272,1 milyon manatı və ya 81,3 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

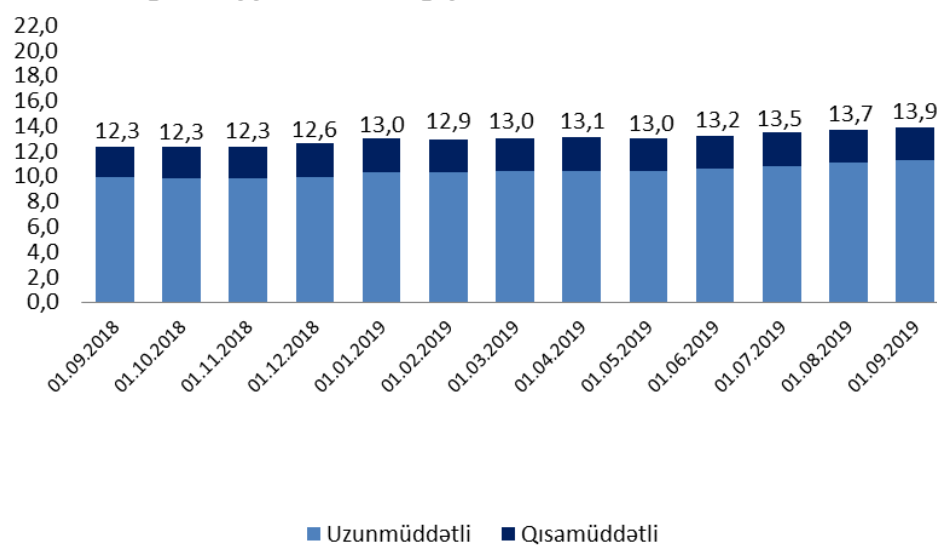
Kreditlərin 97,6 faizi banklar, 2,4 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1491,3 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 10,8 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2019-cu il sentyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	13865,5	112,7
o cümlədən:		
qısamüddətli	2593,4	106,6
uzunmüddətli	11272,1	114,2
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	1491,3	84,1
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	10,8	x

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, mlrd. manat

Məşğulluq və işsizlik

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhəlinin sayı 5195,3 min nəfər olmuş, onlardan 4943,6 min nəfərini məşğul əhəli təşkil etmişdir.

Cari il sentyabrın 1-i vəziyyətinə müddə ilə işləyənlərin sayı 1611,1 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 899,0 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 712,1 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 34,7 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1576,4 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda müddə ilə çalışan işçilərin 24,1 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,5 faizi tikintidə, 7,4 faizi emal sənayesində, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,2 faizi mədənçixarma sənayesində, 1,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 20,4 faizi təhsil, 18,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,3 faizi əhəliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,9 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 3,4 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,7 faizi informasiya və rabitə, 1,7 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,0 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 1,0 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində çalışmışlar.

**2019-cu il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət
və mülkiyyət növləri üzrə muzzla işləyən işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 611,1	899,0	712,1
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	52,7	27,0	25,7
Mədənçıxarma sənayesi	34,9	13,2	21,7
Emal sənayesi	119,8	19,6	100,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,8	28,1	0,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	30,3	27,8	2,5
Tikinti	121,2	32,0	89,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	291,0	2,6	288,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	73,8	46,8	27,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	26,7	1,0	25,7
İnformasiya və rabitə	27,7	15,7	12,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	27,1	5,2	21,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16,5	7,2	9,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	54,0	32,4	21,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	60,8	45,4	15,4
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,9	105,7	6,2
Təhsil	328,3	319,1	9,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	134,3	117,8	16,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	54,6	50,6	4,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	16,7	1,8	14,9

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 149,0 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında iqtisadi fəaliyyət
növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş
iş saatlarının miqdarı**

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	148,3
Mədənçıxarma sənayesi	149,8
Emal sənayesi	145,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	151,4
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	155,9
Tikinti	149,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	156,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	148,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə	151,5
İnformasiya və rabitə	151,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	147,8
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	148,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	147,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	143,4
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	153,2
Təhsil	142,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	147,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	151,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	143,9

2019-cu il oktyabr ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı 74,1 min nəfər olmuş, onların 35,4 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta məbləği 296,6 manat olmuşdur.

**Məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyatda alınmış
işsiz şəxslərin və işsizlikdən sığorta ödənişi
alanların sayı
(1 oktyabr 2019-cu il vəziyyətinə)**

	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	74 106	603
Bakı şəhəri – cəmi	29 740	359
Abşeron iqtisadi rayonu – cəmi	7 567	42
o cümlədən:		
Xızı rayonu	376	2
Abşeron rayonu	1 730	14
Sumqayıt şəhəri	5 461	26
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu – cəmi	10 840	41
o cümlədən:		
Gəncə şəhəri	808	26
Qazax rayonu	663	4
Ağstafa rayonu	509	1
Tovuz rayonu	1 374	3
Şəmkir rayonu	4 210	3
Gədəbəy rayonu	1 336	2
Daşkəsən rayonu	701	-
Samux rayonu	333	1
Göygöl rayonu	345	-
Goranboy rayonu	318	1
Naftalan şəhəri	243	-
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu – cəmi	2 385	10
o cümlədən:		
Balakən rayonu	479	1
Zaqatala rayonu	258	1
Qax rayonu	392	-
Şəki şəhəri	510	2
Oğuz rayonu	206	1
Qəbələ rayonu	540	5
Lənkəran iqtisadi rayonu – cəmi	3 215	16
o cümlədən:		
Astara rayonu	261	-
Lənkəran şəhəri	241	13
Lerik rayonu	174	-

REAL SEKTOR

...ardı...

	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Yardımlı rayonu	90	3
Masallı rayonu	1 507	-
Cəlilabad rayonu	942	-
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu – cəmi	2 924	10
o cümlədən:		
Qusar rayonu	627	-
Xaçmaz rayonu	519	4
Quba rayonu	690	4
Şabran rayonu	456	2
Siyəzən rayonu	632	-
Aran iqtisadi rayonu – cəmi	9 763	63
o cümlədən:		
Göyçay rayonu	483	6
Beyləqan rayonu	274	3
Ağcabədi rayonu	377	2
Bərdə rayonu	974	6
Neftçala rayonu	818	3
Biləsuvar rayonu	467	1
Salyan rayonu	1 453	2
Yevlax şəhəri	190	9
Mingəçevir şəhəri	951	8
Ağdaş rayonu	459	6
Ucar rayonu	470	-
Zərdab rayonu	292	-
Kürdəmir rayonu	360	1
İmişli rayonu	757	3
Saatlı rayonu	119	1
Sabirabad rayonu	122	2
Hacıqabul rayonu	987	-
Şirvan şəhəri	210	10
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu – cəmi	3 798	7
o cümlədən:		
Cəbrayıl rayonu	255	1
Füzuli rayonu	667	2
Ağdam rayonu	1 518	2
Tərtər rayonu	714	2
Xocalı rayonu	273	-
Şuşa rayonu	145	-
Xocavənd rayonu	226	-

REAL SEKTOR

		... sonu
	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Xankəndi şəhəri	-	-
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu – cəmi	1 505	50
o cümlədən:		
Kəlbəcər rayonu	449	4
Laçın rayonu	320	5
Qubadlı rayonu	507	23
Zəngilan rayonu	229	18
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu – cəmi	2 369	5
o cümlədən:		
Qobustan rayonu	494	1
İsmayıllı rayonu	691	1
Ağsu rayonu	429	3
Şamaxı rayonu	755	-
Naxçıvan Muxtar Respublikası – cəmi	-	-

Dövlət büdcəsi

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,8 faiz artaraq 14901,4 milyon manat təşkil etmişdir. Bu dövrdə büdcədən 14712,2 milyon manat və ya əvvəlki ilin eyni dövründəkindən 9,1 faiz çox vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 189,2 milyon manatlıq (ümumi daxili məhsulun 0,4 faizi qədər) profisit yaranmışdır.

Cədvəl 52

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	İcra, milyon manat		2019-cu ilin yanvar-avqustu 2018-ci ilin yanvar- avqustuna nisbətən, faizlə*
	2019-cu ilin yanvar- avqust ayları*	2018-ci ilin yanvar- avqust ayları	
Gəlirlər – cəmi	14901,38	14081,87	105,8
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	583,96	648,52	90,0
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	1771,25	1614,18	109,7
Torpaq vergisi	29,97	32,68	91,7
Əmlak vergisi	146,41	120,43	121,6
Əlavə dəyər vergisi	3289,68	2736,32	120,2
Sadələşdirilmiş vergi	239,01	300,19	79,6
Aksiz	579,44	476,85	121,5
Yol vergisi	79,19	73,70	107,4
Mədən vergisi	84,82	88,74	95,6
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	831,95	701,90	118,5
Digər daxilolmalar	7265,70	7288,36	99,7

* 2019-cu ilin yanvar- avqust aylarına dair dərc edilmiş operativ məlumatlara Maliyyə Nazirliyinin dəqiqləşdirmələri əsasında müvafiq dəyişikliklər edilmişdir.

DÖVLƏT SEKTORU

Daxilolmaların 22,08 faizi əlavə dəyər vergisi, 11,89 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,58 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 3,92 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 3,89 faizi aksizlər, 1,60 faizi sadələşdirilmiş vergi, 2,28 faizi vergilərin digər növləri, 48,76 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 53

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	İcra, milyon manat		2019-cu ilin yanvar-avqust 2018-ci ilin yanvar-avqustuna nisbətən, faizlə
	2019-cu ilin yanvar- avqust ayları	2018-ci ilin yanvar- avqust ayları	
Xərclər – cəmi	14712,16	13485,70	109,1
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	2241,92	2283,04	98,2
ondan:			
beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	108,56	141,05	77,0
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	912,43	801,61	113,8
Təhsil	1333,05	1237,08	107,8
Səhiyyə	544,14	445,60	122,1
Sosial müdafiə və sosial təminat	1873,58	1598,60	117,2
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	196,05	159,48	122,9
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	4511,93	4307,63	104,7
o cümlədən:			
mənzil və kommunal təsərrüfatı	174,75	224,85	77,7
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	527,23	353,62	149,1
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	3486,84	2970,96	117,4
nəqliyyat və rabitə	128,59	124,37	103,4
yanacaq və enerji	3,52	14,70	23,9
iqtisadi fəaliyyət	191,00	619,13	30,8
Digər xərclər	3099,06	2652,66	116,8
Profisit/kəsir(-)	189,22	596,17	-

Büdcə vəsaitlərinin 30,67 faizi iqtisadiyyatın inkişafı və tənzimlənməsinin, 12,73 faizi sosial müdafiə və sosial təminat, 12,76 faizi təhsil və səhiyyə sahələrinin, 43,84 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Cədvəl 54

Büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Gəlirlər – cəmi	100,00	29,31
o cümlədən:		
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	3,92	1,15
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	11,89	3,48
Torpaq vergisi	0,20	0,06
Əmlak vergisi	0,98	0,29
Əlavə dəyər vergisi	22,08	6,47
Sadələşdirilmiş vergi	1,60	0,47
Aksiz	3,89	1,14
Yol vergisi	0,53	0,16
Mədən vergisi	0,57	0,17
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	5,58	1,64
Digər daxilolmalar	48,76	14,28

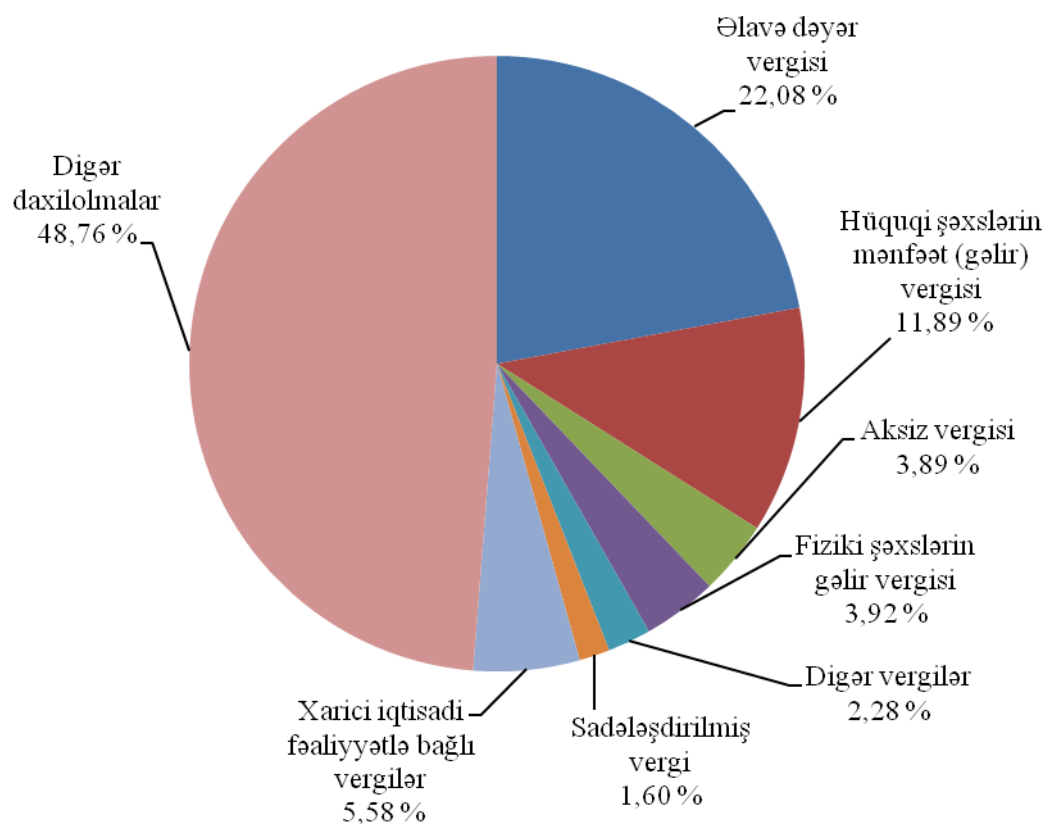
Büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Xərclər – cəmi	100,00	28,92
o cümlədən:		
Ümumi dövlət xidmətləri	15,24	4,41
ondan:		
beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	0,74	0,21
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	6,20	1,79
Təhsil	9,06	2,62
Səhiyyə	3,70	1,07
Sosial müdafiə və sosial təminat	12,73	3,68
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	1,33	0,39
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	30,67	8,87
o cümlədən:		
mənzil və kommunal təsərrüfatı	1,19	0,34
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	3,58	1,04
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	23,70	6,85
nəqliyyat və rabitə	0,87	0,25
yanacaq və enerji	0,03	0,01
iqtisadi fəaliyyət	1,30	0,38
Digər xərclər	21,07	6,09
Profisit	-	0,37

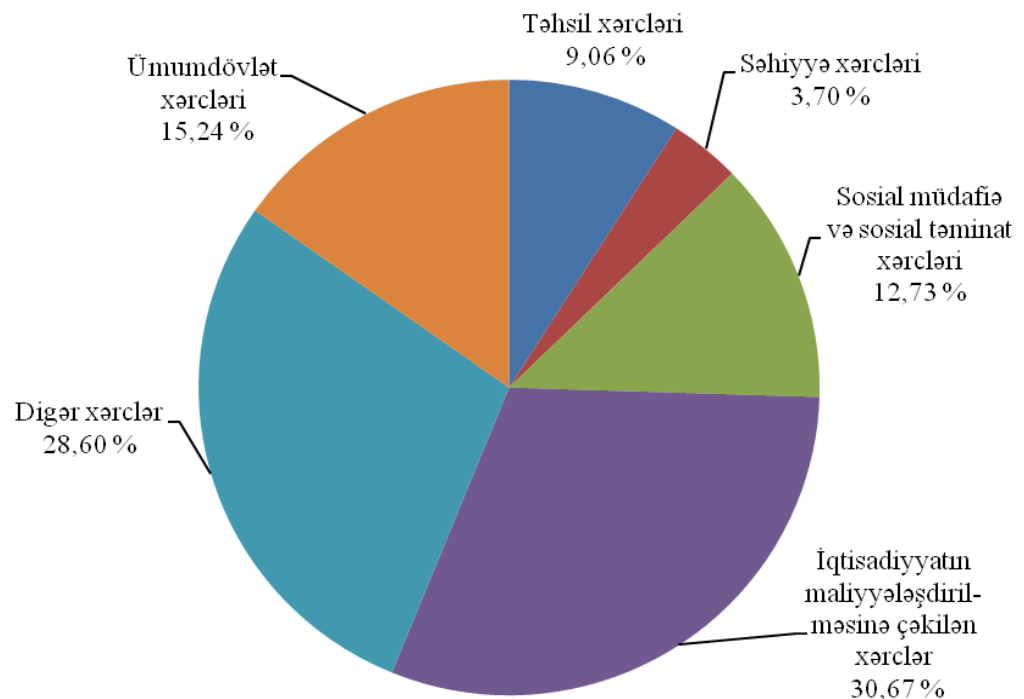
Qrafik 24

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında büdcə gəlirlərinin
strukturu**

Qrafik 25

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında büdcə xərclərinin
strukturu**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 16871,2 milyon manat, xərcləri 16690,6 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 180,6 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,3 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 182 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 110 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 173 ölkədən idxal olunmuşdur.

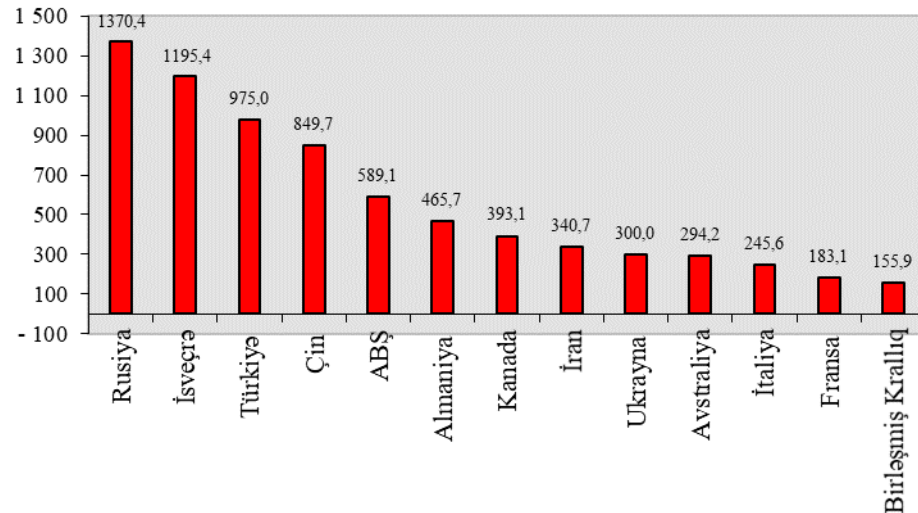
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 22340,7 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 12958,8 milyon dollar, idxalın dəyəri 9381,9 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 3576,9 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 10,1 faiz, real ifadədə isə 3,2 faiz, o cümlədən idxal 8,0 faiz, ixrac 0,8 faiz artmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 86,1 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, İsveçrə, Almaniya, İsrail, Hindistan, Fransa, ABŞ, İspaniya, Ukrayna, Kanada, Birləşmiş Krallıq, Çexiya, Gürcüstan, İran, Avstraliya və Portuqaliya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 14,6 faizi Rusiyanın, 12,7 faizi İsveçrənin, 10,4 faizi Türkiyənin, 9,1 faizi Çinin, 6,3 faizi ABŞ-ın, 5,0 faizi Almaniyanın, 4,2 faizi Kanadanın, 3,6 faizi İranın, 3,2 faizi Ukraynanın, 3,1 faizi Avstraliyanın, 2,6 faizi İtaliyanın, 2,0 faizi Fransanın, 1,7 faizi Birləşmiş Krallığın, 1,6 faizi Qazaxıstanın, hər biri 1,4 faiz olmaqla Türkmənistan və Yaponiyanın, 1,3 faizi Belarusun, 1,1 faizi Koreyanın, 14,7 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri
(milyon ABŞ dolları ilə)

İdxalda maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar, ərzaq məhsulları, nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, əczaçılıq məhsulları, tütün məmulatları, mebel və onun hissələrinin dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxalın 44,9 faizini avtomobil, 31,0 faizini hava, 16,1 faizini dəmir yolu, 5,5 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 2,5 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

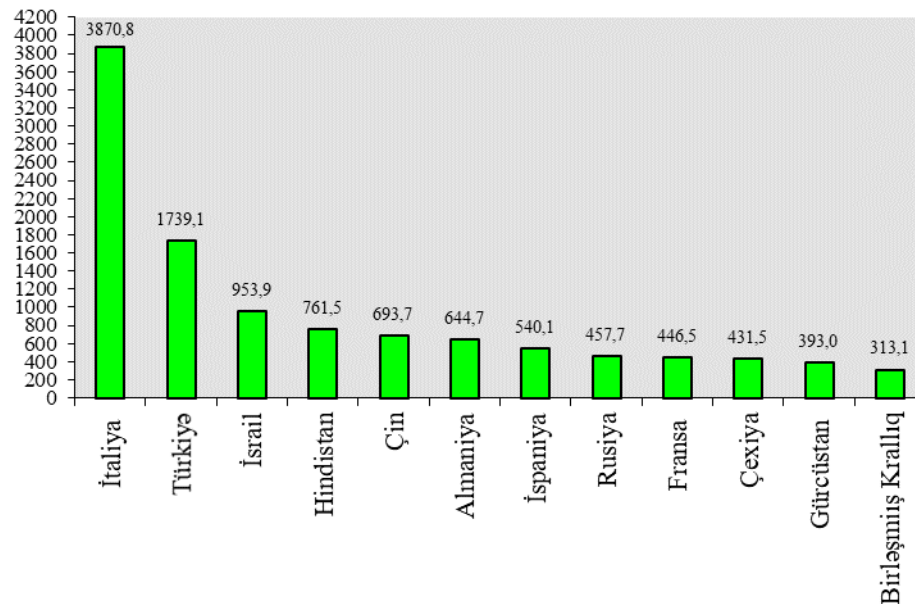
2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında mühüm məhsul növlərindən buğda idxalı 16,7 faiz, xam şəkər və şəkər – 50,0 faiz, təzə meyvə – 4,1 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 5,1 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 11,3 faiz, kartof – 7,9 faiz, mal əti – 14,6 faiz, təzə tərəvəz – 39,1 faiz, minik avtomobilləri – 1,9 dəfə, polad prokatı – 24,4 faiz, mineral gübrələr – 35,7 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 26,1 faiz, rezin şinlər – 10,4 faiz,

mebellər – 6,1 faiz, məişət kondisionerləri – 1,6 dəfə, polietilen – 32,5 faiz, yük avtomobilləri – 1,7 dəfə, avtobuslar – 2,5 dəfə, paltaryuyan maşınlar – 15,7 faiz, qara metallardan künclüklər – 16,0 faiz artmış, bitki yağı idxalı isə 2,2 faiz, siqaret – 46,5 faiz, çay – 0,1 faiz, qara metallardan borular – 12,8 faiz, qara metallardan çubuqlar – 19,1 faiz, sement və sement klinkerləri – 24,7 faiz, məişət soyuducuları – 19,2 faiz azalmışdır.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkəyə 24088 ədəd minik avtomobili, 2262 ədəd yük avtomobili, 246 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 28,6 faizini İtaliyaya, 12,9 faizini Türkiyəyə, 7,1 faizini İsrailə, 5,6 faizini Hindistana, 5,1 faizini Çinə, 4,8 faizini Almaniyaya, 4,0 faizini İspaniyaya, 3,4 faizini Rusiyaya, 3,3 faizini Fransaya, 3,2 faizini Çexiyaya, 2,9 faizini Gürcüstana, 2,3 faizini Birləşmiş Krallığa, 2,2 faizini Portuqaliyaya, 2,0 faizini Ukraynaya, hər biri 1,4 faiz olmaqla Yunanıstan və Tailanda, 1,3 faizini Xorvatiyaya, 1,0 faizini Kanadaya, qalan 7,5 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ixracda daha çox
paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları ilə)

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ixracın 88,4 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,8 faizini avtomobil, 3,6 faizini dəmir yolu, 1,4 faizini hava, 0,8 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz, neft məhsulları, meyvə-tərəvəz, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, pambıq lifi və ipliği, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, kimya sənayesi məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, şəkər, alkoqollu və alkoqolsuz içkilər, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

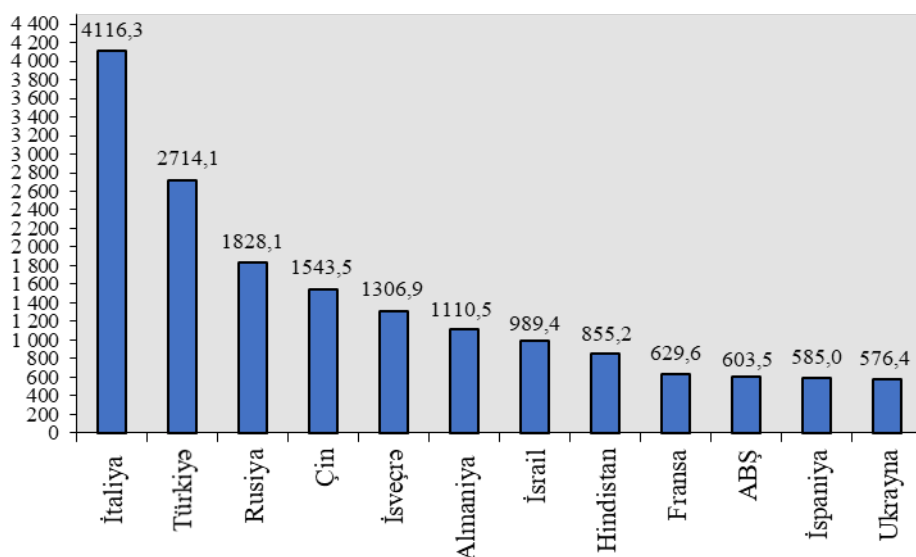
2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 23,5 faiz, şəkər – 1,6 dəfə, tütün – 2,0 dəfə, meyvə və tərəvəz şirələri – 37,0 faiz, çay – 9,1 faiz, marqarin, qida üçün

yararlı digər qarışıqlar – 47,7 faiz, pambıq lifi – 1,6 dəfə, pambıq ipliyi – 43,7 faiz, emal olunmamış alüminium – 15,2 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 10,4 faiz, bentonit gili – 13,3 faiz artmış, təzə tərəvəz ixracı isə 1,1 faiz, kartof – 7,4 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 3,5 faiz, bitki yağları – 29,6 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 20,2 faiz, polietilen – 2,9 faiz, qara metallardan borular – 82,5 faiz azalmışdır.

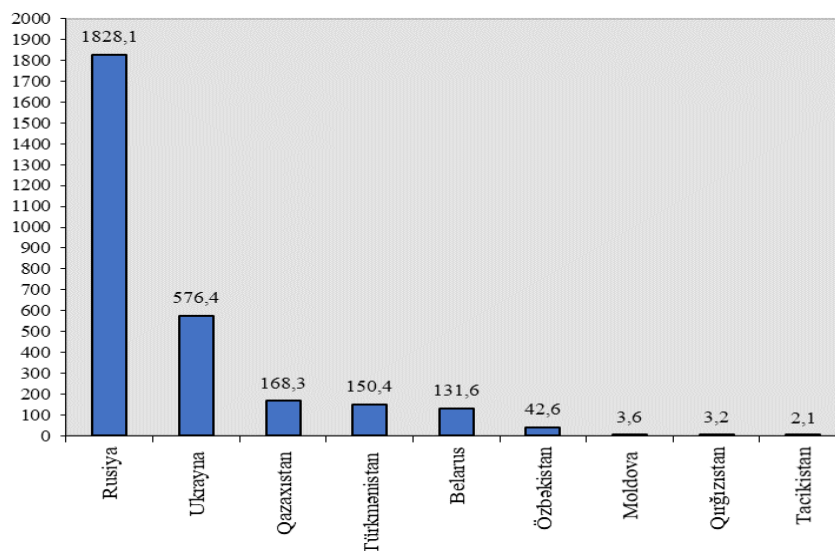
2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 16,8 faiz, real ifadədə isə 12,2 faiz artaraq 1277,4 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (33,4 faiz), Türkiyəyə (21,8 faiz), İsveçrəyə (8,7 faiz), Gürcüstana (8,7 faiz), İtaliyaya (2,6 faiz), Ukraynaya (2,3 faiz), Yunanıstana (2,3 faiz), Çinə (2,0 faiz), İrana (1,6 faiz) və Niderlanda (1,4 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

Qrafik 28

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında xarici ticarət
dövriyyəsində daha çox paya malik olan
ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında MDB üzvü dövlətləri
ilə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)**

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkəmizə 21,2 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım şəklində müxtəlif məhsullar daxil olmuşdur.

Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası

2019-cu il yanvar-sentyabr ayları ərzində statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı 8,9 faiz artaraq, 2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə 141949 olmuşdur.

Artım iqtisadiyyatın “Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə”, “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı”, “Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar”, “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, “Emal sənayesi” və “İnformasiya və rabitə” sahələrində nəzərəcarpacaq dərəcədə olmuşdur.

Cədvəl 56

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayı (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

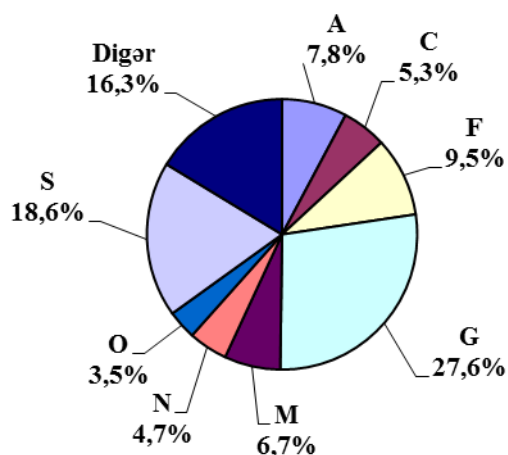
Fəaliyyət növünün		01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2019-cu il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərflər işarəsi	Adı	Cəmi	o cümlədən kommer- siya təşkilatları		
	CƏMİ	141949	125184	100,0	108,9
A	o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	11059	10299	7,8	102,6
B	Mədənçıxarma sənayesi	907	906	0,6	104,6
C	Emal sənayesi	7570	7559	5,3	108,5
D	Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	324	323	0,2	102,9
E	Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	531	462	0,4	100,6
F	Tikinti	13480	13423	9,5	106,2
G	Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	39173	39156	27,6	113,8
H	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2935	2913	2,1	111,2
İ	Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2599	2586	1,8	119,4

Fəaliyyət növünün		01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi sayı görə, faizlə	01.01.2019-cu il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərflər	Adı	Cəmi	o cümlədən kommersiya təşkilatları		
J	İnformasiya və rabitə	3592	3525	2,5	108,3
K	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1766	1712	1,2	102,8
L	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1974	1832	1,4	109,6
M	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	9514	8839	6,7	108,9
N	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	6640	6527	4,7	115,7
O	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4932	0	3,5	101,8
P	Təhsil	4363	2251	3,1	107,5
Q	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2051	1557	1,5	105,8
R	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2025	1561	1,4	103,8
S	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	26417	19753	18,6	106,8
U	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	97	0	0,1	101,0

“Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “Tikinti”, “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” və “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” sahələrindəki statistik vahidlərin xüsusi çəkisi daha yüksək olmuşdur.

Qrafik 30

Fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayının
strukturu, yekuna nisbətən

Cədvəl 57

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin sayının iqtisadi
fəaliyyət üzrə mülkiyyət növlərinə görə bölgüsü
(2019-cu il oktyabrın 1-nə)

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
Cəmi	10551	7,4	1719	1,2	129679	91,4	9991	7,0	2767	2,0
o cüm- lədən:										
A	547	5,0	56	0,5	10456	94,5	135	1,2	101	0,9
B	35	3,9	1	0,1	871	96,0	213	23,5	36	4,0
C	229	3,0	9	0,1	7332	96,9	549	7,3	376	5,0
D	261	80,6	0	0,0	63	19,4	10	3,1	6	1,9
E	216	40,7	3	0,6	312	58,7	19	3,6	23	4,3
F	505	3,8	18	0,1	12957	96,1	1122	8,3	332	2,5

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
							Sayı	%	Sayı	%
G	651	1,7	1	0,0	38521	98,3	2718	6,9	747	1,9
H	238	8,1	3	0,1	2694	91,8	285	9,7	78	2,7
İ	39	1,5	0	0,0	2560	98,5	550	21,2	111	4,3
J	218	6,1	0	0,0	3374	93,9	217	6,0	94	2,6
K	147	8,3	1	0,1	1618	91,6	89	5,0	104	5,9
L	108	5,5	0	0,0	1866	94,5	105	5,3	35	1,8
M	649	6,8	3	0,0	8862	93,2	1400	14,7	223	2,3
N	243	3,6	3	0,1	6394	96,3	848	12,8	142	2,1
O	3324	67,4	1607	32,6	1	0,0	1	0,0	0	0,0
P	2183	50,0	0	0,0	2180	50,0	140	3,2	42	1,0
Q	416	20,3	0	0,0	1635	79,7	112	5,5	35	1,7
R	413	20,4	4	0,2	1608	79,4	54	2,7	32	1,6
S	128	0,5	10	0,0	26279	99,5	1330	5,0	250	1,0
U	1	1,0	0	0,0	96	99,0	94	96,9	0	0,0

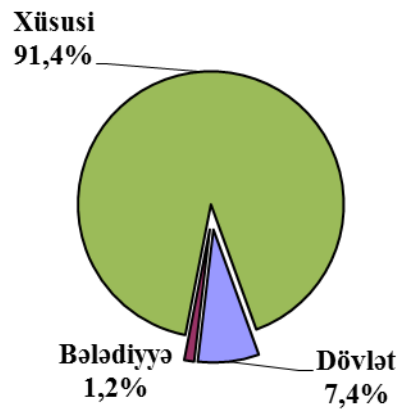
Xüsusi mülkiyyətə aid olan statistik vahidlərin əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (29,7%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (20,3%), “Tikinti” (10,0%), “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (8,1%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (6,8%) və “Emal sənayesi” (5,7%) sahələrinin payına düşür.

---

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

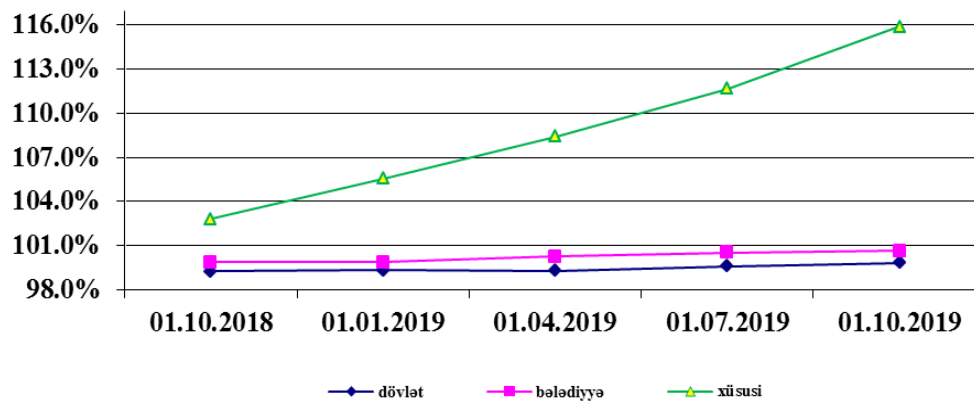
Qrafik 31

Statistik vahidlərin sayının mülkiyyət növünə
görə strukturu, yekuna nisbətən

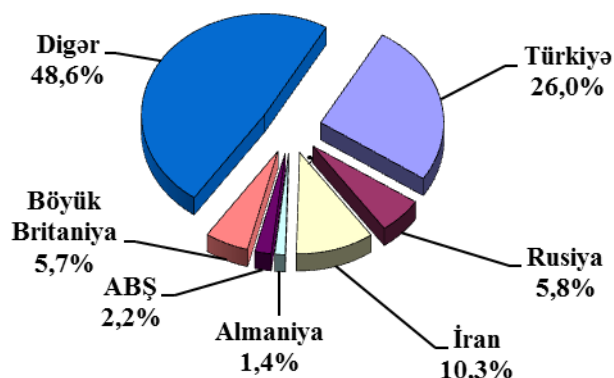

Qrafik 32

Mülkiyyət növlərinə görə statistik vahidlərin sayının dəyişməsi,
əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə

Xarici investisiyalı və birgə müəssisələrin sayının ölkələr üzrə strukturu, yekuna nisbətən

Reyestrə qeydiyyatdan keçmiş statistik vahidlərdən tam xarici investisiyalı və birgə müəssisələr əsasən Türkiyə (26,0%), İran (10,3%), Rusiya (5,8%), Böyük Britaniya (5,7%), ABS (2,2%) və Almaniya (1,4%) ölkələrinin sahibkarları tərəfindən yaradılmışdır.

Cədvəl 58

Statistik vahidlərin demografiyası

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	141949	11976	8,4	404	0,3
o cümlədən:					
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	11059	324	2,9	22	0,2
Mədənçıxarma sənayesi	907	45	5,0	2	0,2
Emal sənayesi	7570	584	7,7	11	0,1

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	324	9	2,8	0	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	531	20	3,8	1	0,2
Tikinti	13480	791	5,9	30	0,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	39173	4469	11,4	76	0,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2935	276	9,4	6	0,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2599	386	14,9	5	0,2
İnformasiya və rabitə	3592	271	7,5	15	0,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1766	95	5,4	56	3,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1974	83	4,2	10	0,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	9514	726	7,6	54	0,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	6640	851	12,8	15	0,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4932	29	0,6	22	0,4
Təhsil	4363	284	6,5	11	0,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2051	131	6,4	3	0,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2025	117	5,8	9	0,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	26417	2484	9,4	56	0,2
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	97	1	1,0	0	0,0

2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin 18,8 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 13,9 faizi (hər birində) “Maliyyə və sığorta fəaliyyəti” və “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 13,4 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, 7,4 faizi “Tikinti”, 5,5 faizi (hər birində) “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” və “Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat” sahələrində, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Bu dövrdə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 37,3 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 20,7 faizi “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 7,1 faizi “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi”, 6,6 faizi “Tikinti”, 6,1 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, 4,9 faizi “Emal sənayesi” sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Cədvəl 59

**Yeni yaradılmış və ləğv edilmiş statistik vahidlərin
(fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayının
mülkiyyət növlərinə görə strukturu**

Mülkiyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	141949	11976	8,4	404	0,3
o cümlədən: Dövlət mülkiyyətli müəssisələr	10551	105	1,0	53	0,5
Bələdiyyə mülkiyyətli müəssisələr*	1719	13	0,8	0	0,0
Xüsusi mülkiyyətli müəssisələr	129679	11858	9,1	351	0,3
o cümlədən: xarici müəssisələr (100% xarici investisiyalı)	9991	1712	17,1	49	0,5
birgə müəssisələr	2767	250	9,0	3	0,1

* Bələdiyyələr də daxil edilməklə

2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin 99,0 faizi xüsusi mülkiyyətli (o cümlədən 14,3 faizi tam xarici investisiyalı, 2,1 faizi birgə mülkiyyətli), 0,1 faizi bələdiyyə mülkiyyətli, 0,9 faizi isə dövlət mülkiyyətli müəssisələrin payına düşür.

Cədvəl 60

İqtisadi rayonlar üzrə statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) Dövlət reyestrinin tərkibinin dəyişməsi

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2019-cu ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	141949	11976	8,4	404	0,3
Bakı	82221	10065	12,2	276	0,3
Abşeron iqtisadi rayonu	9729	523	5,4	24	0,2
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	8411	274	3,3	15	0,2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	5218	120	2,3	7	0,1
Lənkəran iqtisadi rayonu	7139	161	2,3	12	0,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	4531	168	3,7	26	0,6
Aran iqtisadi rayonu	17363	462	2,7	20	0,1
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	2405	65	2,7	4	0,2
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	606	11	1,8	1	0,2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	2327	65	2,8	6	0,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	1999	62	3,1	13	0,7

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin 57,9 faizi Bakıda yerləşmişdir. Hesabat dövründə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 84,0 faizi Bakıda, 4,4 faizi Abşeron, 3,9 faizi Aran, 2,3 faizi Gəncə-Qazax, 1,4 faizi Quba-Xaçmaz, 1,3 faizi Lənkəran və qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyata alınmışlar. Statistik vahidlərin yaradılması prosesi Bakı şəhərində (12,2%), Abşeron iqtisadi rayonunda (5,4%), Quba-Xaçmaz

iqtisadi rayonunda (3,7%), Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunda (3,3%), Naxçıvan Muxtar Respublikasında (3,1), Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonunda (2,8%), Yuxarı Qarabağ və Aran iqtisadi rayonlarında (hər birində 2,7%) daha fəal olmuşdur.

Bu dövrdə Bakı şəhəri üzrə 276, Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu üzrə 26, Abşeron iqtisadi rayonu üzrə 24, Aran iqtisadi rayonu üzrə 20, Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu üzrə 15, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə 13, Lənkəran iqtisadi rayonu üzrə 12, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu üzrə 7, Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu üzrə 6, Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu üzrə 4 və Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonunda 1 statistik vahid ləğv edilmişdir.

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkədə mövcud olan mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları”na uyğun olaraq işçilərin orta siyahı sayı və illik gəliri meyarı əsasında müəyyən edilmişdir.

Cədvəl 61

**Mikro müəssisələrin iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə sayı**

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə mikro müəssisələrin sayı	Mikro müəssisələrin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro müəssisələrin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	115443	100,0	92,2
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	9846	8,5	95,6
Mədənçıxarma sənayesi	745	0,6	82,2
Emal sənayesi	6522	5,6	86,3
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	115	0,1	35,6

...ardı

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə mikro müəssisələrin sayı	Mikro müəssisələrin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro müəssisələrin xüsusi çəkisi, faizlə
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	271	0,2	58,6
Tikinti	12080	10,5	90,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	36665	31,8	93,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	2419	2,1	83,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2228	1,9	86,2
İnformasiya və rabitə	3174	2,8	90,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1249	1,1	72,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1570	1,4	85,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	8214	7,1	92,9
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	6179	5,4	94,7
Təhsil	2004	1,7	89,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1228	1,1	78,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	1404	1,2	89,9
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	19530	16,9	98,9

Göründüyü kimi, 2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 92,2 faizini mikro müəssisələr təşkil etmiş və onların əsas hissəsi ticarət (31,8%), digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi (16,9%), tikinti (10,5%) və kənd təsərrüfatı (8,5%) sahələrində yaradılmışdır.

**Kiçik müəssisələrin iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə sayı**

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə kiçik müəssisələrin sayı	Kiçik müəssisələrin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında kiçik müəssisələrin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	6536	100,0	5,2
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	331	5,1	3,2
Mədənçıxarma sənayesi	92	1,4	10,2
Emal sənayesi	663	10,1	8,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizati	45	0,7	13,9
Su təchizati; tullantıların təmizlənməsi və emalı	60	0,9	13,0
Tikinti	816	12,5	6,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1780	27,2	4,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	289	4,4	9,9
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	258	3,9	10,0
İnformasiya və rabitə	225	3,4	6,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	383	5,9	22,4
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	197	3,0	10,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	448	6,9	5,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	254	3,9	3,9
Təhsil	174	2,7	7,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	232	3,5	14,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	109	1,7	7,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	180	2,8	0,9

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 5,2 faizini kiçik müəssisələr təşkil etmiş və onların əsas hissəsi ticarət (27,2%), tikinti (12,5%),

emal sənayesi (10,1%) və peşə, elmi və texniki fəaliyyət (6,9%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 63

**Orta müəssisələrin iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə sayı**

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə orta müəssisələrin sayı	Orta müəssisələrin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta müəssisələrin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	2557	100,0	2,1
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	102	4,0	1,0
Mədəncixarma sənayesi	35	1,4	3,9
Emal sənayesi	278	10,9	3,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	140	5,4	43,4
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	84	3,3	18,2
Tikinti	441	17,2	3,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	598	23,4	1,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	155	6,1	5,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	76	3,0	2,9
İnformasiya və rabitə	110	4,3	3,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	61	2,4	3,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	49	1,9	2,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	139	5,4	1,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	73	2,8	1,1
Təhsil	61	2,4	2,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	76	3,0	4,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	44	1,7	2,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	35	1,4	0,2

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 2,1 faizini orta müəssisələr təşkil etmiş və onların əsas hissəsi ticarət (23,4%), tikinti (17,2%), emal sənayesi (10,9%) və nəqliyyat və anbar təsərrüfatı (6,1%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 64

**İri müəssisələrin iqtisadi fəaliyyət növləri
üzrə sayı**

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə iri müəssisələrin sayı	İri müəssisələrin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri müəssisələrin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	648	100,0	0,5
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	20	3,1	0,2
Mədənçıxarma sənayesi	34	5,2	3,7
Emal sənayesi	96	14,8	1,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	23	3,6	7,1
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	47	7,3	10,2
Tikinti	86	13,3	0,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	113	17,4	0,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	50	7,7	1,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	24	3,7	0,9
İnformasiya və rabitə	16	2,5	0,5
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	19	2,9	1,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16	2,5	0,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	38	5,9	0,4
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	21	3,2	0,3
Təhsil	12	1,9	0,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	21	3,2	1,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	4	0,6	0,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	8	1,2	0,0

2019-cu il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 0,5 faizini iri müəssisələr təşkil etmiş və onların əsas hissəsi ticarət (17,4%), emal sənayesi (14,8%), tikinti (13,3%) və nəqliyyat və anbar təsərrüfatı (7,7%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 65

**Mikro müəssisələrin sayının iqtisadi rayonlar
üzrə bölgüsü**

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə mikro müəssisələrin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	115443	100,0
Bakı	70410	61,0
Abşeron iqtisadi rayonu	8498	7,4
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	5890	5,1
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	3764	3,3
Lənkəran iqtisadi rayonu	5754	5,0
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3487	3,0
Aran iqtisadi rayonu	13187	11,4
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	1680	1,4
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	360	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	1578	1,4
Naxçıvan Muxtar Respublikası	835	0,7

Mikro müəssisələrin 61,0 faizi Bakıda, 11,4 faizi Aran, 7,4 faizi Abşeron, 5,1 faizi Gəncə-Qazax, 5,0 faizi Lənkəran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 66

**Kiçik müəssisələrin sayının iqtisadi rayonlar
üzrə bölgüsü**

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə kiçik müəssisələrin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	6536	100,0
Bakı	4213	64,5
Abşeron iqtisadi rayonu	384	5,9
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	422	6,4
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	236	3,6
Lənkəran iqtisadi rayonu	187	2,9

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə kiçik müəssisələrin sayı	...ardı
		Ümumi saya görə, faizlə
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	181	2,8
Aran iqtisadi rayonu	578	8,8
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	62	0,9
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	19	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	109	1,7
Naxçıvan Muxtar Respublikası	145	2,2

Kiçik müəssisələrin 64,5 faizi Bakıda, 8,8 faizi Aran, 6,4 faizi Gəncə-Qazax, 5,9 faizi Abşeron, 3,6 faizi Şəki-Zaqatala, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 67

**Orta müəssisələrin sayının iqtisadi rayonlar
üzrə bölgüsü**

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə orta müəssisələrin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMI	2557	100,0
Bakı	1603	62,7
Abşeron iqtisadi rayonu	150	5,9
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	144	5,6
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	107	4,2
Lənkəran iqtisadi rayonu	68	2,7
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	70	2,7
Aran iqtisadi rayonu	259	10,1
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	32	1,3
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	3	0,1
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	41	1,6
Naxçıvan Muxtar Respublikası	80	3,1

Orta müəssisələrin 62,7 faizi Bakıda, 10,1 faizi Aran, 5,9 faizi Abşeron, 5,6 faizi Gəncə-Qazax, 4,2 Şəki-Zaqatala, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

**İri müəssisələrin sayının iqtisadi rayonlar
üzrə bölgüsü**

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə iri müəssisələrin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	648	100,0
Bakı	483	74,5
Abşeron iqtisadi rayonu	33	5,1
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	29	4,5
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	7	1,1
Lənkəran iqtisadi rayonu	12	1,8
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	11	1,7
Aran iqtisadi rayonu	47	7,2
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	5	0,8
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	0	0,0
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	3	0,5
Naxçıvan Muxtar Respublikası	18	2,8

İri müəssisələrin 74,5 faizi Bakıda, 7,2 faizi Aran, 5,1 faizi Abşeron, 4,5 faizi Gəncə-Qazax, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Fərdi sahibkarlar

2019-cu ilin oktyabrın 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 903 mini keçmişdir.

**Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə
bölgüsü**

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	903399	100,0
o cümlədən:		
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	235620	26,1
Mədənçıxarma sənayesi	771	0,1
Emal sənayesi	18511	2,1

Fəaliyyət növləri	01.10.2019-cu il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	...ardı Ümumi sayə görə, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	65	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	346	0,0
Tikinti	7335	0,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	210945	23,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	95517	10,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	40648	4,5
İnformasiya və rabitə	7005	0,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1992	0,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	13573	1,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	14986	1,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	4367	0,5
Təhsil	7049	0,8
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2878	0,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	12343	1,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	207979	23,0
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	21469	2,4

Hesabat dövründə hər altı fərdi sahibkardan beşi “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” və “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” sahələri üzrə qeydiyyatdan keçmişdir.

Cədvəl 70

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə sahibkarların sayı	Ümumi sayə görə, faizlə
CƏMİ	903399	100,0
Bakı	273778	30,3
Abşeron iqtisadi rayonu	49315	5,5
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	123969	13,7

İqtisadi rayonlar	01.10.2019-cu il vəziyyətinə sahibkarların sayı	...ardı
		Ümumi saya görə, faizlə
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	53726	5,9
Lənkəran iqtisadi rayonu	88322	9,8
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	50714	5,6
Aran iqtisadi rayonu	183589	20,3
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	21044	2,3
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	2610	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	27799	3,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	28533	3,2

Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (30,3%), Aran (20,3%), Gəncə-Qazax (13,7%) və Lənkəran (9,8%) iqtisadi rayonlarında qeydiyyatda alınmışdır.

Cədvəl 71

**İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə fərdi sahibkarların
cins üzrə bölgüsü**

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	707369	100,0	196030	100,0
o cümlədən:				
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	172197	24,3	63423	32,4
Mədəncixarma sənayesi	731	0,1	40	0,0
Emal sənayesi	15261	2,2	3250	1,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	62	0,0	3	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	319	0,1	27	0,0
Tikinti	7193	1,0	142	0,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	167380	23,7	43565	22,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	94139	13,3	1378	0,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	34553	4,9	6095	3,1
İnformasiya və rabitə	5758	0,8	1247	0,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1509	0,2	483	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	9750	1,4	3823	2,0

...ardı

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	10006	1,4	4980	2,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	2928	0,4	1439	0,7
Təhsil	2494	0,4	4555	2,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	1732	0,2	1146	0,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	10880	1,5	1463	0,7
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	154691	21,9	53288	27,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	15786	2,2	5683	2,9

Fərdi sahibkarların 78,3 faizini kişilər, 21,7 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Qadınlar “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 26,9 faizini, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” fəaliyyət sahəsində 25,6 faizini, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” fəaliyyət sahəsində isə 20,7 faizini təşkil edir.

Cədvəl 72

İqtisadi rayonlar üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	707369	100,0	196030	100,0
Bakı	209776	29,7	64002	32,6
Abşeron iqtisadi rayonu	39207	5,5	10108	5,2
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu	91736	12,9	32233	16,4
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	42269	6,0	11457	5,8
Lənkəran iqtisadi rayonu	68382	9,7	19940	10,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	40205	5,7	10509	5,4
Aran iqtisadi rayonu	150241	21,2	33348	17,0
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu	17388	2,5	3656	1,9
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu	2078	0,3	532	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	23419	3,3	4380	2,2
Naxçıvan Muxtar Respublikası	22668	3,2	5865	3,0

Sahibkar qadınların 32,6 faizi Bakıda, 17,0 faizi Aran, 16,4 faizi Gəncə-Qazax, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçmişdir.

Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Bakıda (23,4%), Gəncə-Qazax (26,0%) və Lənkəran (22,6%) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,7 faiz artaraq 42202,7 milyon manat təşkil etmiş, əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 4266,2 manatlıq gəlir düşmüşdür.

Bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 38720,1 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,6 faiz çox vəsait qalmışdır.

Cədvəl 73

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	2018-ci ilin yanvar- sentyabr aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn.manat	42202,7	39545,5	106,7
hər nəfərə, manat	4266,2	4031,8	105,8
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn.manat	38720,1	36310,8	106,6
hər nəfərə, manat	3914,2	3702,0	105,7

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdlarla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,9 faiz artaraq 589,3 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3073,7 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 532,9 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 484,4 manat, özəl müəssisələrdə isə 724,6 manat olmuşdur.

Cədvəl 74

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında iqtisadi fəaliyyət və
mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı
(manat)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	589,3	484,4	724,6
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	331,4	272,6	395,5
Mədənçıxarma sənayesi	3 019,1	1 416,0	4 013,5
Emal sənayesi	616,1	710,6	597,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	626,4	625,3	671,8
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	416,9	373,1	826,4
Tikinti	715,2	593,8	766,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	397,9	430,3	397,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	827,0	828,4	824,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	555,9	812,6	546,4
İnformasiya və rabitə	993,8	699,9	1 380,5
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1 667,3	1 657,6	1 669,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	544,5	462,5	610,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 139,7	508,1	2 091,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	379,9	327,3	519,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	666,5	691,6	241,0
Təhsil	405,3	397,6	664,8
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	311,0	301,1	383,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	376,6	326,4	952,6
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	581,3	718,1	563,6

Mədəncixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, eləcə də tikinti sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə 2019-cu il sentyabr ayının 1-nə əhalinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,7 faiz artaraq 8561,8 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 56,0 faizi xarici, 44,0 faizi isə milli valyutada qoyulmuşdur. Milli valyutada olan əmanətlər ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 26,9 faiz artmış, xarici valyutada əmanətlər isə 5,1 faiz azalmışdır.

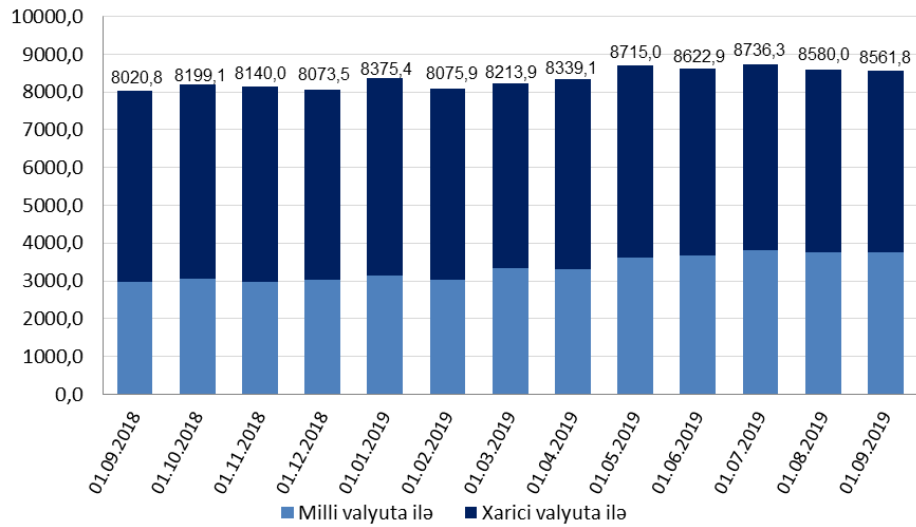
Cədvəl 75

Əhalinin əmanətləri

	2019-cu il sentyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	8561,8	106,7
o cümlədən:		
milli valyutada	3765,6	126,9
xarici valyutada	4796,2	94,9

Qrafik 34

Əhəlinin əmanətləri, mlyn. manat

Sentyabr ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya-1,87 (1,91) manata, 100 Rus rubluna 2,62 (2,61) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Ölkə üzrə əhalinin sayı ilin əvvəlindən 53894 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2019-cu il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə 10035351 nəfərə çatmışdır. Əhalinin 52,8 faizi şəhər, 47,2 faizi kənd yerlərində məskunlaşmış, 49,9 faizi kişilər, 50,1 faizi isə qadınlardır. Bir kvadrat kilometrə düşən əhalinin sayı 116 nəfər təşkil edir.

Cədvəl 76

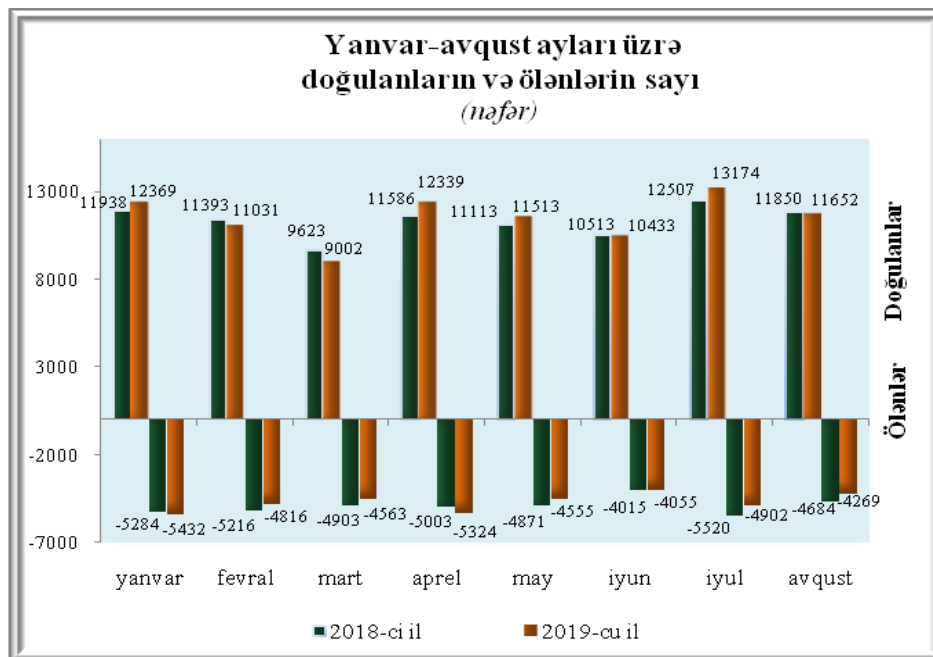
Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - avqust					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2019	2018	artım (+) azalma (-)	2019	2018	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	53597	51027	+2570	8,2	7,8	105,1
doğulanlar	91513	90523	+990	13,9	13,8	100,7
ölənlər	37916	39496	-1580	5,7	6,0	95,0
Nikahlar	42163	40235	+1928	6,4	6,2	103,2
Boşanmalar	11317	9877	+1440	1,7	1,5	113,3

¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Bu ilin 8 ayı ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 91513 doğulan körpə qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 13,8-dən 13,9-a qədər artmışdır. Doğulanların 53,3 faizi oğlan, 46,7 faizi isə qız uşaqlarıdır. Körpələrdən 2144-ü əkiz, 54-ü üçəm, 4-ü isə dördəm doğulanlardır.

Qrafik 35

Cari ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə 37916 ölüm halı qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə ölüm səviyyəsi 6,0-dan 5,7-yə düşmüşdür.

2019-cu ilin 8 ayında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 42163 nikah və 11317 boşanma halları qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nikahların sayı 6,2-dən 6,4-ə, boşanmaların sayı isə 1,5-dən 1,7-yə qədər artmışdır.

Cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün 1342 nəfər Azərbaycana gələn, 1045 nəfər isə Azərbaycandan gedən qeydə alınaraq, miqrasiya saldosu müsbət 297 nəfər təşkil etmişdir.

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri**

Tahir Budaqov

Ə L A V Ə L Ə R

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2018-ci il
2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	101,5	117,2	105,5	102,4
yanvar-fevral	101,4	116,3	104,7	102,5
yanvar-mart	102,0	118,8	104,0	102,6
yanvar-aprel	100,9	121,9	103,5	102,5
yanvar-may	100,7	125,1	103,2	102,4
yanvar-iyun	101,0	128,1	103,0	102,5
yanvar-iyul	100,7	129,9	102,8	102,6
yanvar-avqust	101,9	130,5	102,7	102,7
yanvar-sentyabr	102,0	130,6	102,6	102,7

2019-cu il
2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	103,4	99,9	101,7	102,7
yanvar-fevral	104,6	103,9	101,9	102,6
yanvar-mart	104,4	106,1	102,1	102,7
yanvar-aprel	102,2	107,5	102,4	102,7
yanvar-may	102,2	107,6	102,4	102,8
yanvar-iyun	101,5	106,7	102,5	102,8
yanvar-iyul	102,2	105,6	102,7	102,9
yanvar-avqust	102,0	104,2	102,6	102,9
yanvar-sentyabr	101,7	103,1	102,6	103,0

**2019-cu ilin yanvar-sentyabr aylarında
tikintinin əsas göstəriciləri
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
İstifadəyə verilmişdir:		
Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	3860,6 *)	2,6 d.
Xəstəxanalar, çarpayı	640	177,8
Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı	50	3,3 d.
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	4054	55,8
Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer	340	-
Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	10146,2	98,1
ondan məhsul istehsalı sahələrinə	6635,0	92,6
xidmət sahələrinə	2541,6	109,9
yaşayış evlərinin tikintisinə	969,6	112,5
Ümumi vəsaitdən tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmişdir - cəmi	6772,3	94,4

*) İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin sahəsinə dair məlumatlarda müşahidə olunan kəskin artım "Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 19 fevral tarixli 529 nömrəli Fərmanına əsasən, əvvəlki illərdə tikilmiş və müəyyən səbəblərə görə istismarına icazə verilməmiş bəzi çoxmənzilli binaların cari ilin hesabat dövründə istismarına icazə verilməsi ilə bağlı olmuşdur.

Əsas növ kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, ton
(yanvar-sentyabr ayları)

	2019-cu il	2018-ci il	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən	
			%	+, -
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	3 236 128	3 049 607	106,1	186 521
Dən üçün qarğıdalı	149 759	150 998	99,2	-1 239
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər – cəmi	3 385 887	3 200 605	105,8	185 282
Pambıq	76 774	43 774	175,4	33 000
Dən üçün günəbaxan	33 729	23 910	141,1	9 819
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	67 644	167 723	40,3	-100 079
Tütün	4 251	3 840	110,7	411
Kartof	939 674	852 833	110,2	86 841
Tərəvəz	1 443 261	1 298 077	111,2	145 184
Bostan məhsulları	445 140	395 866	112,4	49 274
Meyvə və giləmeyvə	656 778	588 193	111,7	68 585
Üzüm	165 381	111 159	148,8	54 222
Yaşıl çay yarpağı	647,5	736,3	87,9	-88,8

Əsas heyvandarlıq məhsullarının dinamikası

	2019-cu il	2018-ci il	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
<u>Ət istehsalı (diri çəkiddə), ton</u>			
Yanvar	40 690	39 352	103,4
Yanvar-fevral	80 542	78 196	103,0
Yanvar-mart	122 939	119 243	103,1
Yanvar-aprel	166 144	161 305	103,0
Yanvar-may	201 358	195 304	103,1
Yanvar-iyun	252 518	245 163	103,0
Yanvar-iyul	289 268	280 842	103,0
Yanvar-avqust	332 610	322 922	103,0
Yanvar-sentyabr	375 452	364 729	102,9
<u>Süd istehsalı, ton</u>			
Yanvar	152 510	151 105	100,9
Yanvar-fevral	304 946	299 846	101,7
Yanvar-mart	467 536	458 175	102,0
Yanvar-aprel	649 847	636 750	102,1
Yanvar-may	845 891	829 055	102,0
Yanvar-iyun	1 037 164	1 016 841	102,0
Yanvar-iyul	1 219 165	1 199 359	101,7
Yanvar-avqust	1 386 039	1 365 319	101,5
Yanvar-sentyabr	1 574 048	1 550 779	101,5
<u>Yumurta istehsalı, min ədəd</u>			
Yanvar	144 164	168 560	85,5
Yanvar-fevral	283 001	281 855	100,4
Yanvar-mart	442 363	434 609	101,8
Yanvar-aprel	597 751	579 568	103,1
Yanvar-may	765 498	741 815	103,2
Yanvar-iyun	926 948	887 388	104,5
Yanvar-iyul	1 093 426	1 022 411	106,9
Yanvar-avqust	1 242 221	1 162 409	106,9
Yanvar-sentyabr	1 386 116	1 295 934	107,0
<u>Yun istehsalı, ton</u>			
Yanvar-mart	-	-	-
Yanvar-aprel	2 278	1 568	145,3
Yanvar-may	12 200	11 837	103,1
Yanvar-iyun	14 618	14 496	100,8
Yanvar-iyul	14 946	14 729	101,5
Yanvar-avqust	15 388	15 160	101,5
Yanvar-sentyabr	15 830	15 604	101,4

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2014			
Yanvar	2 703,3	1 301,6	8 630,5
Aprel	2 718,9	1 304,9	8 852,8
İyul	2 724,1	1 306,0	8 841,2
Oktyabr	2 721,4	1 305,4	8 767,5
2015			
Yanvar	2 697,5	1 299,2	8 645,4
Aprel	2 701,9	1 298,4	8 784,4
İyul	2 708,2	1 301,3	8 807,4
Oktyabr	2 703,9	1 301,4	8 743,4
2016			
Yanvar	2 708,3	1 303,0	8 677,1
Aprel	2 719,6	1 302,6	8 828,0
İyul	2 724,9	1 303,6	8 823,2
Oktyabr	2 720,8	1 303,8	8 740,7
2017			
Yanvar	2 698,5	1 299,0	8 614,8
Aprel	2 706,8	1 300,8	8 785,5
İyul	2 707,7	1 299,9	8 767,1
Oktyabr	2 702,6	1 298,7	8 667,3
2018			
Yanvar	2 673,0	1 285,8	8 454,3
Aprel	2 684,1	1 290,0	8 659,2
İyul	2 691,3	1 290,7	8 649,0
Oktyabr	2 686,5	1 291,0	8 549,4
2019			
Yanvar	2 658,8	1 279,1	8 304,1
Aprel	2 672,7	1 284,8	8 563,7
İyul	2 674,0	1 284,9	8 542,7
Oktyabr	2 669,4	1 284,0	8 451,9

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	172 543,2	169 787,3	101,6
o cümlədən:			
Dəmir yolu	10 927,9	10 291,4	106,2
Dəniz	4 478,2	6 175,0	72,5
Hava	141,1	150,0	94,1
Boru kəməri	43 721,9	42 982,1	101,7
neft kəməri	29 381,8	30 881,7	95,1
qaz kəməri	14 340,1	12 100,4	118,5
Avtomobil	113 274,1	110 188,8	102,8

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	66 868,8	68 699,6	97,3
o cümlədən:			
Dəmir yolu	3 716,6	3 302,7	112,5
Dəniz	2 465,2	3 339,9	73,8
Hava	667,8	648,0	103,1
Boru kəməri	47 348,1	49 083,0	96,5
neft kəməri	42 350,7	45 071,7	94,0
qaz kəməri	4 997,4	4 011,3	124,6
Avtomobil	12 671,1	12 326,0	102,8

Cədvəl 84

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	1 487 369,3	1 456 742,1	102,1
o cümlədən:			
Dəmir yolu	2 549,7	2 004,0	127,2
Dəniz	15,8	12,1	130,6
Hava	2 102,8	1 911,5	110,0
Metro	169 740,7	168 661,5	100,6
Avtomobil	1 312 960,3	1 284 153,0	102,2
avtobus	1 260 748,5	1 233 609,1	102,2
taksi	52 211,8	50 543,9	103,3

Cədvəl 85

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2019-cu ilin yanvar- sentyabr aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	24 735,7	24 443,9	101,2
o cümlədən:			
Dəmir yolu	401,2	352,6	113,8
Dəniz	6,9	5,2	132,7
Hava	3 708,7	3 894,8	95,2
Metro	1 872,9	1 861,0	100,6
Avtomobil	18 746,0	18 330,3	102,3
avtobus	17 581,9	17 203,4	102,2
taksi	1 164,1	1 126,9	103,3

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi

	2018		2019	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	2794,6	102,4	2898,5	102,7
Fevral	2520,3	102,6	2616,6	102,5
Mart	3176,8	103,0	3328,0	102,9
I rüb	8491,7	102,6	8843,1	102,7
Aprel	2397,1	101,9	2514,3	102,4
May	2808,9	102,1	2971,0	103,2
İyun	3448,2	102,9	3649,5	103,0
II rüb	8654,2	102,7	9134,8	102,5
Yanvar- iyun	17145,9	102,5	17977,9	102,8
İyul	2936,4	103,0	3130,4	102,8
Avqust	2884,1	103,7	3066,9	103,2
Sentyabr	3191,7	102,6	3402,2	103,3
III rüb	9012,2	103,1	9599,5	102,6
Yanvar- sentyabr	26158,1	102,7	27577,4	103,0
Oktyabr	3315,4	102,6		
Noyabr	2963,3	104,3		
Dekabr	4653,2	104,9		
IV rüb	10931,9	104,3		
İllik	37090,0	103,0		

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə
dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq məhsulları	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018				
Yanvar	1411,4	101,7	1383,2	103,0
Fevral	1279,9	101,8	1240,4	103,4
Mart	1612,8	102,6	1564,0	103,4
I rüb	4304,1	102,0	4187,6	103,3
Aprel	1162,0	101,5	1235,1	102,3
May	1392,6	101,3	1416,3	102,9
İyun	1640,3	102,2	1807,9	103,5
II rüb	4194,9	101,8	4459,3	103,0
Yanvar-iyun	8499,0	101,9	8646,9	103,1
İyul	1522,1	102,4	1414,3	103,7
Avqust	1511,3	104,6	1372,8	102,8
Sentyabr	1601,5	101,1	1590,2	104,2
III rüb	4634,9	102,6	4377,3	103,6
Yanvar – sentyabr	13133,9	102,1	13024,2	103,3
Oktyabr	1646,5	102,4	1668,9	102,7
Noyabr	1492,3	104,1	1471,0	104,5
Dekabr	2365,7	104,4	2287,5	105,3
IV rüb	5504,5	103,8	5427,4	104,2
Yanvar dekabr	18638,4	102,5	18451,6	103,4
2019				
Yanvar	1456,0	102,4	1442,5	103,1
Fevral	1325,3	102,1	1291,3	102,9
Mart	1690,8	102,5	1637,2	103,3
I rüb	4472,1	102,4	4371,0	103,1
Aprel	1232,8	102,5	1281,5	102,3
May	1482,8	102,6	1488,2	103,7
İyun	1757,2	102,7	1892,3	103,3
II rüb	4472,8	102,6	4662,0	103,2
Yanvar-iyun	8944,9	102,5	9033,0	103,1
İyul	1641,4	101,8	1489,0	103,8
Avqust	1631,8	103,1	1435,1	103,3
Sentyabr	1729,0	102,7	1673,2	104,0
III rüb	5002,2	102,6	4597,3	103,8
Yanvar – sentyabr	13947,1	102,6	13630,3	103,3

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2018		2019	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	97 479,7	103,5	101 995,5	103,6
Fevral	95 550,8	103,8	100 335,0	103,4
Mart	109 424,1	104,1	114 777,0	103,1
I rüb	302 454,6	103,8	317 107,5	103,4
Aprel	93 079,6	104,6	98 288,1	103,8
May	115 707,6	106,8	120 895,0	102,9
İyun	141 021,6	106,0	149 641,0	104,5
II rüb	349 808,8	105,9	368 824,1	103,7
Yanvar-iyun	652 263,4	104,8	685 931,6	103,6
İyul	126 193,7	106,9	140 160,9	109,4
Avqust	127 431,2	115,3	140 970,0	109,3
Sentyabr	123 713,8	102,9	133 019,6	106,6
III rüb	377 338,7	108,2	414 150,5	108,5
Yanvar-sentyabr	1 029 602,1	106,0	1 100 082,1	105,4
Oktyabr	139 489,4	107,7		
Noyabr	145 140,7	109,2		
Dekabr	219 063,2	109,4		
IV rüb	503 693,3	108,9		
İllik	1 533 295,4	106,8		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər (aylar üzrə)

	2018		2019	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	737,5	101,3	768,7	100,8
Fevral	536,7	101,5	558,9	100,4
Mart	729,9	101,9	765,0	101,1
I rüb	2 004,1	101,7	2 092,6	100,8
Aprel	536,3	102,9	566,9	101,8
May	635,1	104,4	664,7	102,4
İyun	730,7	102,8	765,9	102,5
II rüb	1 902,1	103,3	1 997,5	102,1
Yanvar-iyun	3 906,2	102,5	4 090,1	101,5
İyul	759,3	103,7	802,4	103,3
Avqust	770,5	103,6	800,4	103,8
Sentyabr	850,5	101,0	877,9	103,1
III rüb	2 380,3	102,7	2 480,7	103,4
Yanvar-sentyabr	6 286,5	102,6	6 570,8	102,1
Oktyabr	830,5	103,4		
Noyabr	827,9	103,4		
Dekabr	1 186,8	104,0		
IV rüb	2 845,2	103,8		
İllik	9 131,7	103,0		

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il				
Yanvar	1393,2	112,0	976,5	105,6
Fevral	1216,4	107,9	1493,1	117,9
Mart	1953,8	160,0	1938,4	112,6
I rüb	4563,4	127,1	4408,0	112,7
Aprel	2056,5	143,8	1558,0	105,5
May	1625,5	123,8	1628,4	122,1
İyun	1615,0	116,2	1929,9	131,3
II rüb	5297,0	128,2	5116,3	119,5
İyul	2269,8	134,7	2125,0	135,2
Avqust	1951,7	141,6	1836,4	117,6
Sentyabr	2026,4	161,3	2180,4	149,7
III rüb	6247,9	144,6	6141,8	133,8
Oktyabr	2107,1	139,3	2103,9	154,0
Noyabr	1982,1	166,2	1900,2	144,7
Dekabr	2311,4	130,8	3061,4	143,6
IV rüb	6400,6	143,1	7065,5	146,9
2019-cu il				
Yanvar	2109,9	151,4	1276,7	130,7
Fevral	1439,9	118,4	1693,2	113,4
Mart	1906,9	97,6	2089,3	107,8
I rüb	5456,7	119,6	5059,2	114,8
Aprel	2064,4	100,4	2161,3	138,7
May	1527,6	94,0	2205,5	135,4
İyun	1447,4	89,6	1525,0	79,0
II rüb	5039,4	95,1	5891,8	115,2
İyul	2030,4	89,5	2151,6	101,3
Avqust	2374,9	121,7	1609,5	87,6

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycanın tərəfdaş
ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri***

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	22901835,4	9381928,7	13519906,7
o cümlədən:			
İtaliya	4116341,2	245584,9	3870756,3
Türkiyə	2714088,7	974996,4	1739092,3
Rusiya Federasiyası	1828138,4	1370395,9	457742,5
Çin	1543450,6	849709,0	693741,6
İsveçrə	1306899,0	1195356,8	111542,2
Almaniya	1110466,5	465718,3	644748,2
İsrail	989366,3	35463,7	953902,6
Hindistan	855164,5	93701,9	761462,6
Fransa	629607,1	183091,0	446516,1
Amerika Birləşmiş Ştatları	603472,3	589134,0	14338,3
İspaniya	585001,2	44922,7	540078,5
Ukrayna	576353,1	299969,9	276383,2
Kanada	530665,8	393119,0	137546,8
Birləşmiş Krallıq	469020,8	155937,9	313082,9
Çexiya	463327,5	31800,0	431527,5
Gürcüstan	440467,7	47467,5	393000,2
İran İslam Respublikası	367617,1	340719,6	26897,5
Avstraliya	334254,3	294223,0	40031,3
Portuqaliya	299879,4	8821,9	291057,5
Yaponiya	217935,6	129193,3	88742,3
Tailand	217609,7	30513,1	187096,6
Yunanıstan	200807,6	8094,5	192713,1
Xorvatiya	180534,6	1903,0	178631,6
Qazaxıstan	168273,4	150874,1	17399,3
Avstriya	167603,4	50087,6	117515,8
Digər ölkələr	1985489,6	1391129,7	594359,9

*Gömrük məlumatı

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2019			2018		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	256,0	-136,0	392,0	348,9	-200,9	549,8
Fevral	739,7	-147,3	887,0	409,6	-82,3	491,9
Mart	362,8	-212,1	574,9	405,5	-165,8	571,3
I rüb	1358,5	-495,4	1853,9	1164,0	-449,0	1613,0
Aprel	1179,6	-188,7	1368,3	1462,1	-75,0	1537,1
May	247,3	-125,5	372,8	889,1	-120,7	1009,8
İyun	177,7	-100,4	278,1	486,7	-85,3	572,0
II rüb	1604,6	-414,6	2019,2	2837,9	-281,0	3118,9
I y/illik	2963,1	-910,0	3873,1	4001,9	-730,0	4731,9
İyul	871,0	-204,9	1075,9	968,9	-156,8	1125,7
Avqust	303,9	-195,7	499,6	1045,0	-141,1	1186,1
Sentyabr				353,2	-223,1	576,3
III rüb				2367,1	-521,0	2888,1
9 aylıq				6369,0	-1251,0	7620,0
Oktyabr				348,7	-167,5	516,2
Noyabr				905,2	-106,8	1012,0
Dekabr				370,7	-198,7	569,4
IV rüb				1624,6	-473,0	2097,6
İllik				7993,6	-1724,0	9717,6

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında		2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, min ton	169,5	157489,5	98,9	100,6
Təzə meyvə, min ton	126,9	175118,0	123,5	135,5
Kartof, ton	61555,5	26785,5	92,6	90,5
Çay, ton	966,7	6205,0	109,1	102,7
Bitki yağları, ton	5260,3	4848,6	70,4	78,0
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	1885,4	2001,1	147,7	153,8
Şəkər, ton	46492,1	20137,4	156,5	115,9
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	3963,0	5016,9	96,5	106,7
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	6795,0	7693,2	137,0	123,5
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	362,5	4631,9	79,8	88,5
Tütün, ton	4055,6	8880,6	2,0 d.	141,2
Bentonit gili, min ton	111,1	6216,8	113,3	112,1
Xam neft, min ton	21452,8	10458785,5	107,6	99,7
Xam neft, min ton (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	20883,4	9708116,2	96,7	89,4
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, min ton	138,0	84963,1	57,6	64,8
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, min ton	527,1	245500,8	106,0	98,4
Maye qaz, ton	44528,4	10042,3	67,1	81,3
Təbii qaz, mlyn.kub metr	7415,3	1421245,0	1,6 d.	1,6 d.
Təbii qaz, mlyn.kub metr (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	7752,0	1610842,4	131,5	152,6
Neft koksu, min ton	166,0	16519,0	98,7	1,6 d.
Polietilen, ton	64562,0	53961,9	97,1	85,6
Pambıq lifi, ton	58978,5	85130,6	1,6 d.	149,1
Pambıq ipliği, ton	8339,7	20165,5	143,7	139,7
Qara metallardan borular, ton	7223,9	5052,6	17,5	15,3
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	23965,2	10112,0	110,4	103,8
Emal olunmamış alüminium, ton	31958,0	59622,5	115,2	101,9

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında idxal olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında		2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	5743,4	18165,5	114,6	118,7
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	24324,5	27749,5	111,3	114,3
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	8424,8	42193,3	105,1	89,6
Kartof, ton	92348,6	24108,9	107,9	112,7
Təzə tərəvəz, ton	16348,5	8490,8	139,1	131,8
Təzə meyvə, ton	75485,3	76971,8	104,1	120,0
Çay, ton	8733,7	34251,5	99,9	101,2
Buğda, min ton	852,9	186213,4	116,7	142,2
Bitki yağları, ton	87232,3	66661,0	97,8	87,0
Xam şəkər və şəkər, min ton	223,3	82831,8	150,0	152,0
Siqaretlər, mlyn. ədəd	3362,5	55559,8	53,5	68,6
Sement və sement klinkerləri, ton	24927,2	6065,7	75,3	77,1
Mineral gübrələr, min ton	249,3	86306,1	135,7	1,6 d.
Polietilen, ton	33636,1	39542,4	132,5	122,8
Rezin şinlər, min ədəd	1302,4	49104,3	110,4	121,3
Polad prokatı, min ton	227,2	173948,0	124,4	126,7
Qara metallardan çubuqlar, ton	81403,7	45688,1	80,9	75,6
Qara metallardan künclüklər, ton	27048,1	20348,0	116,0	102,9
Qara metallardan borular, min ton	123,4	165633,2	87,2	57,9
Məişət kondisionerləri, min ədəd	187,5	44267,3	1,6 d.	1,6 d.
Məişət soyuducuları, ədəd	20961	4669,2	80,8	75,4
Paltaryuyan maşınlar, min ədəd	117,5	24235,5	115,7	130,8
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, min ədəd	349,8	55178,3	126,1	128,8
Minik avtomobilləri, ədəd	24088	334799,3	1,9 d.	1,6 d.
Avtobuslar, ədəd	246	27633,7	2,5 d.	4,7 d.
Yük avtomobilləri, ədəd	2262	36180,6	1,7 d.	1,7 d.
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, min ədəd	488,9	47808,8	106,1	96,0

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	102,4	106,8 ¹⁾	101,1	104,1 ^{1)*}	106,2	105,2 ¹⁾	100,7 ¹⁾	107,5 ²⁾	105,8 ¹⁾	104,6 ³⁾
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	102,0	109,5	100,7	103,2	117,0	101,9 ⁴⁾	102,6	113,3		100,1
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	104,2	100,2	107,0	108,8	101,3	101,5	106,7	101,8		107,6
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	94,6	104,4	105,1	110,7	106,1	126,8 ¹⁾	100,6 ¹⁾	88,7	158,9 ¹⁾	112,3 ¹⁾⁵⁾
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	104,5	104,2	93,7	101,5	86,2 ⁶⁾	95,6 ⁴⁾	98,9	100,0	102,2 ¹⁾	97,5
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	102,9	108,4	105,0	105,5	104,0		101,5	110,5	106,7 ⁷⁾	109,9
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	106,8	109,8	106,9	106,3	106,4	115,8 ⁸⁾	101,8	120,1		111,0
İstehlak qiymətlərinin indeksi	102,6	101,8	105,9	105,2	100,4	103,8	104,9	107,8		109,0
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	106,4 ⁹⁾		113,5 ⁴⁾				104,6 ^{1)*}			
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	105,3 ⁹⁾						106,1 ^{1)*}			
Sərəncamda qalan real gəlirlər	103,6 ⁹⁾		107,1 ⁴⁾				98,7 ^{1)*}			
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	108,4 ⁴⁾	105,7*	114,0	113,5*	104,7 ⁴⁾	115,8 ¹⁾	107,3*	111,3 ⁴⁾	130,1 ¹⁾	119,4
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı				100,0*			92,9*			
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	200,2	92,0	73,4	115,7	121,2	77,4	104,8	96,0 ⁴⁾		93,9

...ardı

**2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Özbəkistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	108,5 ¹⁰⁾	104,6	96,5 ⁴⁾	96,3 ⁴⁾	109,1 ⁴⁾	103,1 ⁴⁾	96,3 ¹¹⁾	98,3	154,3 ⁴⁾	107,0 ⁴⁾
o cümlədən										
MDB dövlətlərinə	122,0	107,2	101,1	103,6	82,8	95,0	100,7	73,8	134,3	94,8
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	108,2	103,5	91,1	94,9	140,1	104,7	95,6	121,6	164,2	109,2
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	115,6 ¹⁰⁾	100,7	99,2 ⁴⁾	111,7 ⁴⁾	88,2 ⁴⁾	102,6 ⁴⁾	98,2 ¹¹⁾	100,8	138,5 ⁴⁾	108,5 ⁴⁾
o cümlədən										
MDB dövlətlərindən	105,9	103,7	95,2	96,2	96,6	106,3	100,5	108,2	114,6	98,4
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	118,3	99,4	106,2	126,3	81,9	101,4	97,9	91,2	153,9	111,6

¹⁾ 2019-cu ilin yanvar-iyunu 2018-ci ilin yanvar-iyununa nisbətən

²⁾ 2019-cu ilin yanvar-martı 2018-ci ilin yanvar-martına nisbətən

³⁾ 2019-cu ilin II rübü 2018-ci ilin II rübünə nisbətən

⁴⁾ 2019-cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən

⁵⁾ Qeyri-maddi aktivlərə yönəldilən investisiyalar daxil olmaqla

⁶⁾ Yüklərin yüklənməsi

⁷⁾ İctimai iaşə dövrüyyəsi nəzərə alınmaqla

⁸⁾ 2019-cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən. Ticarət müəssisələrinin avtomobil və motosikllər nəzərə alınmadan əmtəə satışından əldə olunan gəlirləri

⁹⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən

¹⁰⁾ 2019 -cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

¹¹⁾ 2019 -cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən. Rusiya Bankının tədiyə balansının məlumatlarına əsasən.

* Qiymətləndirmə

Qeyd: Ukrayna üzrə məlumatlar Ukraynanın Dövlət statistika xidmətinin rəsmi saytından götürülmüşdür.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığılmasını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənəsib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmumat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyər hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmumat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində “əlavə dəyər” göstəricisi istifadə olunur.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə

və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhəlinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi

vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitariya qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvələri, quru ot, külək, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxildir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərində torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərində tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərində vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasından əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərində meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitariya kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərində ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar,

yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması, balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sənişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sənişinlərin sayını əhatə edir. Sənişin daşınmasının həcmi, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsiindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sənişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sənişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sənişin dövriyyəsi – sənişindəşına nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sənişin-kilometrlə ölçülür. Sənişin dövriyyəsi daşınmış sənişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun (vergilər və digər sosial ödəmələr daxil olmaqla) faktiki işləmiş işçilərin sayına (sosial, habelə ödənişsiz məzuniyyət verilmiş işçilər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədavüldə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhəlinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işaxtaran kimi qeydiyyatı alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçıların qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı

məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasının sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin

ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin

orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə görə hesablanır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə

Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.